Biblioteca Centrală Regională Hunedoara-Deva

PROLETARI DIN TOATE ȚĂRILE, UNIȚI-VĂ!

GAZETA ÎNVĂȚĂMÂNTULUI

Anul XVIII
Nr. 859
Vineri 29 iulie 1966
6 pag. 25 bani

EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÂNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÂNT ȘI CULTURĂ

PREGĂTIRI PENTRU NOUL AN ȘCOLAR

Sighet

De la poalele Gutinului și pînă la orașul de pe Tisa — Sighet — comunele se țin lanț. Impunătoare, curate, îngrijite, clădirile școlilor vorbesc despre directori gospodari, despre un an școlar care se pregătește cu grijă. Prospețimea zugrăvelii și strălucirea curată a ferestrelor mari, care poartă parcă în oglinzile lor soarele chiar și atunci cînd el se ascunde printre nori, îți dau un sentiment de liniște, de siguranță, de mulțumire.

La secția de învățămînt a raionului Sighet, unde mergem spre a afla amănunte, țipenie de om. O tovarășă, care nu-și putea ascunde surprinderea de a ne vedea, ne informează: „Șeful secției este plecat în comuna Bîrsana pentru anchetarea unui caz, iar de acolo merge la Giulești într-o altă problemă". Bîrsana este situată pe drumul ce duce de la Sighet înspre Vișeu, iar Giulești se află în direcția Baia Mare. Era rîndul meu să-mi manifest surprinderea. De ce o fi ales șeful secției direcții opuse pentru aceeași deplasare!! Am preferat în cele din urmă să cred că tovarășa noastră nu știe bine programul șefului. M-am interesat de inspectori. Unul era plecat în concediu. Altul plecase cu puțin înainte de sosirea noastră în direcție necunoscută. Din alte surse, am aflat mai tîrziu că șeful secției s-ar afla la Baia Mare. Cum n-am putut să-l întrebăm atunci, îl întrebăm acum pe șeful secției — cum de nu se știe la secție de urma lui?!!

Gherla

În orașul Gherla cursurile pot începe chiar acum — ne spune inspectorul Traian Cîmpeanu — pentru că toate lucrările sînt terminate.

Într-adevăr, deplasîndu-ne la fața locului constatăm că la Liceul „Ana Ipătescu" (director Lidia Ceclan), la Școala generală nr. 1 (director Vasile Chezan), ca și la Școala generală nr. 2 (director Iosif Pop), clasele sînt gata să-și primească elevii. Ordinea și curățenia sînt exemplare. La Liceul Petru Maior — lucrările de reparație sînt terminate.

La școlile din raion lucrările erau gata la 15 iulie în proporție de 40 la sută. Pînă la această dată, au fost distribuite 650 bănci noi, 40 de table, 10 catedre, constituind 30 la sută din necesarul mobilierului ce trebuie înlocuit. Pentru amenajarea laboratoarelor s-au investit sumele necesare. Se construiesc în prezent 6 săli de clasă noi — două din ele la Școala generală din Cămăraș, în curs de finisaj, trei la Școala generală din Năsal, și o sală da clasă în Nima.

Lucrurile merg, nu stau pe loc, nimic de zis, dar un ritm mai viu ar da mai mari garanții că totul se va termina la vreme.

Dej

La Dej tov. Sigartău Dumitru — șeful secției de învățămînt raionale — ne informează că pentru noul an școlar a fost prevăzută în plan construirea a 25 săli de clasă noi. Acestea, precum și reparațiile generale și curente de la diferite școli, vor fi terminate în întregime pînă la data de 20 august. În toamnă elevii de liceu din Gîrbou vor avea un local modern, bine înzestrat. Pentru terminarea construcției s-a investit suma de 100 000 lei. O școală nouă, cu etaj, avînd 8 săli de clasă și dependințele necesare se va da în folosință la începutul acestui an școlar și în comuna Catan. De asemenea, și la Cireșoaia este în plină construcție o școală nouă cu 8 săli de clasă. La Somcutul Mic, la cele 4 săli de clasă construite anul trecut, se vor mai adăuga anul acesta încă 4 săli.

În orașul Dej va funcționa anul acesta un liceu de specialitate. Și în această privință au fost asigurate condițiile materiale în vederea începerii cursurilor. La început noua școală va funcționa ca secție de specialitate pe lîngă Liceul nr. 1, urmînd ca pe parcurs, cînd va spori numărul claselor și elevilor, ea să funcționeze într-o clădire destinată exclusiv acestui scop.

— Greutăți?

— Mai sînt. În general, contractele încheiate cu întreprinderea de gospodărie raională — I.G.R. — și cele încheiate cu cooperația meșteșugărească sînt respectate. Totuși în unele comune, ca Mihăiești și Vița, cantitatea de cărămidă achiziționată pînă acum este insuficientă. Aceasta pentru faptul că sfaturile populare respective nu au acordat atenția cuvenită realizării veniturilor planificate din contribuția voluntară.

*

Sîntem în plină vacanță. Totuși timpul — unidimensional și ireversibil — trece. Secțiile de învățămînt și directorii de școli să-și potrivească bine pasul pentru a nu fi depășiți de el. Se pare că mai sînt momente cînd acest lucru se uită. Am ținut să-l amintim.

TRAIAN ISPAS

În frumoasa stațiune Tușnad.

LA ODIHNĂ

Primul popas pe urmele vacanței corpului didactic l-am făcut la Secția de învățămînt a Sfatului popular al raionului „23 August". Acolo am notat și prima constatare: preocuparea ca învățătorii și profesorii din raion să-și efectueze concediul integral în vacanța de vară.

În primul moment am rămas puțin descumpănit cunoscînd din anii anteriori dificultățile unui asemenea deziderat: asigurarea activităților de vară în tabere și centre cultural-sportive, trimiterea unor profesori la diferite cursuri, pregătirea deschiderii viitorului an școlar, organizarea cursurilor de pregătire pentru corigențe și altele. Știam că activitățile de vară care cer prezența învățătorilor și profesorilor nu pot fi diminuate, că pregătirile pentru noul an școlar nu se pot amîna. Lămuririle date de secția de învățămînt și informațiile culese ulterior în școli au arătat că anul acesta secția de învățămînt a asigurat 60 de ghizi pentru punctele turistice (raionul 23 August, avînd cele mai multe internate are și cele mai multe puncte turistice din Capitală) peste 400 îndrumători pentru tabere, în afară de profesorii afectați pentru activitățile în centrele cultural-sportive, în afară de cei angajați în pregătirea deschiderii noului an școlar care se află într-un stadiu destul de avansat (cele mai multe școli fac ultimele lucrări pregătitoare). Cu toate acestea în raionul „23 August" s-a asigurat tuturor profesorilor posibilitatea efectuării concediului în perioada vacanței de vară. Dintre măsurile cele mai importante care au facilitat aceasta notez: măsura ca o parte din cadrele didactice să plece în concediu, nu la 1 iulie cum se obișnuiește, ci imediat după închiderea cursurilor — 10 sau 15 iunie, analizarea de către secția de învățămînt a planificării concediilor fiecărei școli în lumina sarcinilor de vară (atît la nivelul școlii cît și la nivelul raionului), ca și prelungirea pînă la 10 septembrie a posibilității de a efectua concediile pentru cei care din motive legitime nu l-au putut încheia mai devreme (cazurile acestea nu sînt prea numeroase și deci nu pot pune în primejdie buna desfășurare a lucrărilor cerute școlilor în perioada de la 1 la 15 septembrie). Mai presus de toate mi se pare demnă de menționat mentalitatea conducerii secției (Traian Predoiescu) și a întregului corp de inspectori. Iată ce ne-au declarat: **Efectuarea concediului de odihnă nu este o problemă personală a învățătorului și profesorului. Este întîi de toate, o problemă a secției de învățămînt, a însăși desfășurării muncii de instrucție și educație.** În sondajele făcute de secția de învățămînt în anii școlari trecuți s-a constatat la începutul anului școlar o diminuare a randamentului acelor cadre didactice care, din diferite motive, nu-și efectuaseră concediul de odihnă atît cît a fost el stabilit prin lege. Lecțiile acestora erau de cele mai multe ori sensibil afectate de oboseală. **Iată, de ce pe lîngă obligația stabilită prin legislația muncii,** ne-a spus tov. Traian Predoiescu, **preocuparea noastră pentru efectuarea concediilor cadrelor didactice din raionul „23 August" a fost simțitor sporită de răspunderea ce ne revine în legătură cu buna desfășurare a muncii didactice în anul școlar care se apropie.** Un inspector din cadrul secției, tovarășa Eleonora Fotescu, are evidența pe școli a planificării concediilor tuturor cadrelor didactice, urmărind respectarea ei întocmai.

Al doilea popas pe urmele vacanței corpului didactic l-am făcut la cîteva sindicate de învățămînt. Notăm preocuparea sindicatelor de învățămînt din raioanele **23 August** și **Lenin** pentru trimiterile la odihnă și cură balneară, și a clubului învățămînt din Capitală pentru dezvoltarea turismului. Cîteva sute de cadre didactice din cele două raioane își petrec o parte din concediul lor de odihnă în stațiunile de pe litoral sau de la munte

Preocupări pentru folosirea integrală a biletelor de odihnă în stațiunile balneoclimaterice și pentru turism ni s-au mai semnalat și din partea altor comitete ale sindicatelor din învățămînt, ca de pildă cele din Galați, Strehaia, Craiova. În ce privește biletele de odihnă și tratament persistă încă o dificultate pe care o întîmpină comitetele sindicatelor — semnalată de altfel și cu alte prilejuri cînd ne-am ocupat de vacanța cadrelor didactice. Faptul că în timpul anului școlar — adică atunci cînd cadrele didactice nu-și pot lua concediul — numărul biletelor de odihnă este disproporționat de mare față de membrii de sindicat care pot să plece în concediu în această perioadă în timp ce în vacanța propriu-zisă situația se prezintă invers.

Am dorit apoi să vedem cum se desfășoară odihna cadrelor didactice în stațiuni. Am pornit așadar spre salba de oaze de răcoare și odihnă care se leagă de-a lungul Văii Prahovei.

Cînd am ajuns la Predeal era plină amiază și cei mai mulți dintre cei veniți în concediu părăsiseră stațiunea ademeniți de chemarea munților. Nu mi-a fost prea greu să capăt informații privind corpul didactic. Se aflau la odihnă peste 50 de învățători și profesori. Mai greu mi-a fost însă să-i găsesc. Distanțele de la vilă la vilă sînt uneori destul de mari, iar vilele în timpul zilei sînt mai mult pustii. Abia după cîteva ore reușesc să întîlnesc primul grup: locatarii vilei „Liliacul". O învățătoare din Tecuci, Emilia Doru, o profesoară de biologie din Capitală, directorul adjunct al Școlii nr. 128 din București, Nicolae Amza. Anul acesta, au spus ei, oamenii muncii veniți la odihnă în stațiunea Predeal au fost ținta unei grijî deosebite. Începînd cu cazarea, masa și sfîrșind cu programul de activități cultural-sportive totul a preocupat pînă la cele mai mici amănunte și la cele mai diferite și pretențioase preferințe. Pentru mo-

CONSTANTIN RĂDOI

(Continuare în pag. 6-a)

INTERVIU

cu un profesor din noua promoție

Mariana Dumitru-Jaclovschy a absolvit în vara acestui an cursurile facultății de filologie de la Universitatea din București. Sîntem deci în fața unei profesoare care nu și-a început încă munca didactică. Încercăm să aflăm, sondînd propriile ei probleme, o parte din problemele uriașului lot de tineri profesori care vor intra din septembrie în rîndurile corpului didactic.

Cu inteligența mobilă și promptă, Mariana răspunde rapid, cu franchețe și dezinvoltură la orice întrebare. Funcționează viu rodajul întrebărilor și răspunsurilor ștrului de examene care s-a încheiat, însfîrșit, acum cîteva săptămîni, o dată cu marea bătălie a examenului de stat. Începem cu începutul: repartizarea.

— Eu am fost privilegiată. Am avut medie destul de mare și am ales printre primii.

— Ce ați ales?

— Școala generală din comuna Valea Dacilor, în raionul Medgidia.

— Sînteți mulțumită?

— O dată ce am ales...

— Alte probleme?

— Toți ne gîndim acum la viitorul apropiat cînd vom schimba practic calitatea de student cu cea de profesor.

— Nici o rezervă?

— Ba da. Mai de grabă motive de prudență. Primul e teama de a nu întrerupe studiul. Nu-mi explic de ce, dar mulți absolvenți ai universității încep să-și piardă pasiunea pentru studiu la cîțiva ani după ce încep munca în învățămînt. Cei mai mulți acuză lipsa de material documentar resimțită în mediul rural. Cred că pot lua unele măsuri de precauție. O să extind la maximum fondul bibliotecii personale și o să am grijă să mă aprovizionez cu toate cărțile nou apărute, o să fac abonamente la principalele publicații de specialitate, o să recurg la serviciile oficiului „Cartea prin poștă" și sper să mă țin la curent cu problemele vieții literare. Am o singură teamă, aceea că n-o să-mi ajungă timpul. Știu, din auzite, că profesorii din școlile sătești sînt uneori aglomerați cu sarcini obștești care ies din sfera obligațiilor lor de pedagogi. Unii oameni cred că această muncă se reduce doar la cele cîteva ore pe care profesorii le petrec în clasă alături de copii. De aici și părerea că profesorii au timp liber berechet și ca atare pot fi folosiți fără grijă în alte munci. Dar este știut că activitatea din clasă este numai o mică parte a muncii profesorului, că fiecare lecție trebuie pregătită acasă în mod minuțios, profesorul trebuie să studieze neîncetat, să țină pasul cu dezvoltarea științelor, cu tot ceea ce este nou în domeniul specialității sale. Numai în aceste condiții poți fi într-adevăr un bun profesor. Și pentru a realiza aceste condiții este nevoie de timp. Indiferent de dificultățile pe care le voi întîmpina, eu voi încerca să-i fac să înțeleagă pe cei ce nu au înțeles încă asta, cît de necesar ne este nouă timpul.

— Mai sînt și alte „motive de prudență"?

— Sînt nevoită să repet o idee care a devenit aproape un loc comun. Se așteaptă de la noi, tinerii profesori, să intrăm în munca noastră cu entuziasm, cu energie și, mai ales, cu idei noi. N-aș putea spune că îmi lipsește, vreunul din aceste atribute. Și, mai ales nu-mi lipsesc ideile noi. Mi-e însă într-un fel teamă să nu mă întîlnesc cu forma aceea periculoasă, pe care unii o numesc prudență, dar căreia eu îi zic lipsă de curaj, de inițiativă, de îndrăzneală. Mi-e teamă că dacă nu voi găsi în jurul meu oameni care să-mi hrănească entuziasmul și să-mi sprijine ideile, voi fi tentată să le abandonez înainte de vreme. Plec însă cu hotărîrea de a nu mă lăsa înfrînta ci, pe cît îmi va fi posibil, să-i contaminez și pe cei din jurul meu, bineînțeles dacă va fi nevoie, de dorința înnoirii, a descoperirii noului.

Mă gîndesc și la cei de la care va trebui să învăț, colegi cu mulți ani de experiență, directorul, inspectorii etc. Aș dori ca ei să nu fie doar niște simpli controlori, care împart verdicte și calificative. N-aș vrea să pățesc cum a pățit o colegă a mea care a terminat cu un an în urmă și căreia i s-a spus de la primele lecții numai „dumneata n-ai de unde să știi", „dumneata nu te pricepi, n-ai experiență". E firesc ca la începutul muncii să avem lacune pe care nu le poate lichida decît acumularea unui anumit volum de experiență. Iar acest proces poate fi scurtat cu ajutorul celor care posedă deja o bogată experiență.

— Și altceva?

— Deocamdată cam atît. Sper să nu fiu nevoită să-mi caut prea mult o gazdă. Am cîteva preferințe — casă foarte îngrijită, cu multă liniște și care să nu coste scump.

Cu aceasta, convorbirea noastră s-a încheiat. Sperăm și noi că dolanțele tinerilor profesori, exprimate în parte prin intermediul interlocutoarei noastre, vor găsi ecou la cei în măsură să le răspundă.

V. DUMBRAVĂ

COLOCVII despre școală, familie și societate

În frontul presei pedagogice din țara noastră a pășit de curînd o nouă publicație — revista „Colocvii despre școală, familie și societate".

În cuvîntul de deschidere semnat de acad. Ștefan Bălan, ministrul învățămîntului, este înscrisă menirea noii publicații — să întărească propaganda pedagogică, să fie o tribună de dezbateri, de schimb de experiență între factorii care concură la educația noilor generații, să formeze o opinie publică activă în realizarea țelurilor educației.

După un cald „cuvînt de binecuvîntare" al maestrului Tudor Arghezi, revista cuprinde o serie de interesante considerații despre copil, familie și școală făcute de unele personalități ale vieții cultural-artistice și pedagogice — prof. emerit Petre Drăgoiescu, scriitoarea Lucia Demetrius, conf. univ. Ursula Schiopu, prof. emerit Emil Giurgiuca, scriitorii I. D. Bălan, Gica Iuteș, Mircea Sîntimbreanu

Dense dintr-un început se relevă discuțiile și anchetele inițiate de redacție. Astfel în primul număr artistul poporului Corneliu Baba, prof. univ. dr. Ludovic Csögör, acad. Victor Vilcovici și dr. Bernard Capesius răspund la patru întrebări cruciale despre idealul în viață și alegerea profesiunii, în timp ce o anchetă colectivă organizată de Institutul de științe pedagogice ne relevă părerea a 1472 de elevi despre cum înțeleg să-și petreacă timpul liber. Despre elev în afara școlii, văzut de astă dată cu ochii „omului de pe stradă", sau a lucrătorilor din o serie de instituții culturale și de deservire publică, se ocupă și ancheta „Un educator colectiv: opinia publică". Discuția susținută de scriitorul Ion Biberi și prof. univ. Edmond Nicolau cu privire la învățămînt și cibernetică prefigurează un alt domeniu important al preocupărilor revistei „Colocvii despre școală, familie și societate" — dezbaterea problemelor esențiale ale modernizării învățămîntului

La început de drum pe făgașurile cuprinzătoare ale propagandei pedagogice, urăm noului nostru confrate — revista „Colocvii despre școală, familie și societate" — rezultate cît mai valoroase pe tărîm publicistic. Dorim noii reviste să aducă o contribuție prețioasă la înfăptuirea sarcinilor de mare răspundere formulate de Congresul al IX-lea al partidului cu privire la educarea comunistă a tineretului.

CITIȚI:

SOCIOLOGIA PROCESULUI DE ÎNVĂȚĂMÂNT pag. 2

CUM SE CRESC CAPACITĂȚILE INTELECTUALE pag. 3

Sociologia procesului de învăţămînt

Înţelegînd prin „sociologie", în sens marxist, o disciplină de cercetare a fenomenelor sociale concrete, în scopul îndrumării lor practice pe calea dorită de noi, în ce măsură se poate vorbi de o sociologie a procesului de învăţămînt ?

Pentru a răspunde, să ţinem seama de faptul că „procesul de învăţămînt" este el însuşi un fenomen social, adică un fenomen de relaţii sociale între oameni şi anume între generaţiile succesive care se perindă în viaţa unei societăţi.

Trecerea zestrei culturale, care formează pe omul social, are loc spontan ; dar ea poate şi trebuie să fie înfăptuită şi în mod deliberat. De cînd există societate umană, generaţiile bătrîne „educă" pe cele tinere, pregătindu-le pentru viaţă. Le transmit adică, printr-un „învăţămînt" bagajul de deprinderi şi cunoştinţe care le îngăduie să se integreze cît mai just în rolurile sociale către care le vor chema nevoile concrete ale societăţii.

Pedagogia este deci ştiinţa transmiterii metodice a învăţămintelor necesare pentru o justă încadrare în societate, a generaţiilor tinere. Procesul de învăţămînt însă, este un fenomen dublu : pe de o parte, implică o tehnică de predare a zestrei culturale ; pe de altă parte, o tehnică de adaptare a învăţămîntului la nevoile concrete ale societăţii. Un învăţămînt este bun doar în măsura în care asigură această adaptare a celor învăţate la nevoile reale ale societăţii.

În sensul acesta, o sociologie a procesului de învăţămînt este normal să existe.

Îi putem distinge două ramuri :

Mai întîi, este necesar ca nevoile reale ale societăţii să fie perfect cunoscute, pentru că numai astfel învăţămîntul devine eficace. Cum creştem însă generaţiile tinere ca să se adapteze cît mai perfect nu numai societăţii de azi, cît mai ales societăţii de mîine, adică pentru vremea cînd aceste generaţii vor fi mature ? Este necesar să procedăm la o „previziune" socială, să stabilim adică chipul în care societatea de mîine va fi alcătuită şi ce nevoi vor exista atunci. În bună parte, previziunea ne este uşurată prin faptul că într-un stat socialist mersul viitorului este diriguit, planificat. Ştim de pildă care va fi gradul de industrializare, gradul de urbanizare, structura profesională, nivelul cultural, pe care îl vom atinge în cursul acestui plan cincinal şi ştim în linii mari ce va urma în perspectivă, după aceea, de-a lungul drumului de trecere spre comunism. Ştim mai mult încă ; ştim în fiecare an care va fi contingentul de tineri pe care vom avea a-i instrui, graţie calculelor demografice pe care le putem face ; şi ştim de asemenea şi care vor fi, an de an, locurile de muncă ce vor trebui asigurate.

De aceste aspecte ale problemei se ocupă, evident, organele superioare, în primul rînd Ministerul Învăţămîntului, atunci cînd planifică volumul şi profilul şcolilor necesare, volumul şi profilul corpului didactic, conţinutul şi forma programelor didactice şi a manualelor necesare. Nu e deci de mirare că Ministerul Învăţămîntului procedează la studii de sociologie pentru a cunoaşte mersul viitor al necesităţilor sociale, pentru ca pe baza acestei cunoaşteri să îndrume în mod raţional şi planificat, procesele de învăţămînt necesare formării cetăţenilor de mîine.

În al doilea rînd, membrii corpului didactic, operînd direct pentru realizarea procesului de învăţămînt, au şi ei o sarcină, dintre cele mai importante, în domeniul cercetărilor sociologice. Procesul de învăţămînt nu se asigură doar prin predarea metodică a unui grup de cunoştinţe sistematice, ci şi prin asigurarea, în condiţii optime, a asimilării acestui învăţămînt de către generaţiile tinere. Ori este cert că din acest punct de vedere, procesul de învăţămînt este influenţat, în mod direct şi indirect, de întreg mediul social în care trăiesc copiii.

Să analizăm acest din urmă aspect al problemei.

Există mai întîi o sarcină a educatorilor de a îndruma pe cei tineri spre profesiile cele mai potrivite. Aceasta ţine de două condiţii : de profesiile existente şi de calităţile personale ale fiecărui copil în parte. Pentru ca o orientare profesională să poată fi făcută, pedagogii trebuie să cunoască mai întîi care sînt nevoile societăţii, profesiile existente pentru care pot să fie pregătiţi cei tineri. Această cunoaştere trebuie să meargă, adîncit, pînă la studierea cercetărilor sociologice de „profesiografie", a căror elaborare cade în sarcina sociologilor de profesie. Pe de altă parte, ei trebuie să cunoască înclinaţiile şi capacităţile fiecărui elev în parte. Sinteza între aceste două serii de cunoaşteri implică mînuirea unor tehnici de psiho-sociologie.

În al doilea rînd, desfăşurarea procesului de învăţămînt nu atîrnă numai de capacităţile individuale ale copilului şi nici numai de nivelul tehnic al metodicei de predare, ci şi de o serie de condiţii sociale, existente în afară de cadrele şcolii.

În primul rînd e vorba de viaţa de familie pe care o au copiii. Sociologia ne învaţă că prima şi deseori cea mai hotărîtoare înrîurire asupra dezvoltării copiilor o are familia. Nu în sensul unei „educaţii" conştiente pe care ar primi-o acolo, ci prin simplul fapt că părinţii constituie un model de viaţă pentru copiii lor. Într-o familie sănătoasă, pilda părinţilor este binefăcătoare. Într-o familie dezorganizată copiii cresc greşit, astfel că o dată primiţi în şcoală se cere a se face pentru ei, nu atît o „educaţie", cît o „reeducaţie".

Nu se ştie încă îndeajuns de către opinia noastră publică, faptul că pin legislaţia noastră, s-a creat o „autoritate tutelară", funcţionînd pe lîngă sfaturile populare, care are datoria legală şi posibilitatea practică de a îndruma viaţa familiilor din teritoriul respectiv, astfel încît ca să fie de aşa natură încît să ofere tinerelor generaţii modele sănătoase de urmat şi condiţii bune de dezvoltare biologică şi socială. O întreagă tehnică de „asistenţă socială a familiei", a fost creată pentru a cerceta şi îndruma familiile, în scopul de a asigura seria de condiţii la care au dreptul copiii şi în lipsa cărora desfăşurarea procesului de învăţămînt nu poate avea loc în condiţii bune.

Rolul corpului profesoral este deci departe de a se rezuma la ţinerea lecţiilor perfecte, ci constă şi în a ajuta desfăşurarea procesului de învăţămînt printr-o acţiune de pedagogizare a familiilor. Aceasta implică însă o cunoaştere a problemelor de sociologie a familiei, atît în privinţa tehnicilor de investigare a lor cît şi în cea de intervenţie în viaţa lor. Sociologia arată corpului pedagogic cum trebuiesc mînuite realităţile vieţii de familie, în aşa fel încît elevii lor să fie puşi în condiţiile care pot asigura buna desfăşurare a proceselor de învăţămînt.

Contactul cu părinţii, vizitele la domiciliu nu sînt eficace dacă se reduc la discuţii ţinute la nivelul bunului simţ şi al prelegerilor moralizatoare. Ele trebuie să aibă un caracter şi un conţinut mult mai profund. Fără de o cunoaştere a tehnicilor sociologiei familiei, în special privind capitolul desfăşurării procesului educativ în sînul familiei, amestecul corpului didactic în viaţa familiilor elevilor lor rămîne superficial şi fără rezultat efectiv.

Sarcina aceasta este fără îndoială extrem de grea, dat fiind că problemele pe care le ridică familiile sînt variate, complexe, uneori grave. Nu trebuie uitat că familiile noastre, în momentul de faţă, se află în plin proces de formare ca familii socialiste, şi că foarte multe sînt simultan prinse şi într-un proces de rapidă urbanizare, ceea ce le dă, deseori, un caracter de instabilitate.

Corpul didactic are desigur în primul rînd datoria de a asigura mersul învăţămîntului în cadrul şcolii, supraveghind continuu şi condiţiile în care trăiesc elevii lor în familie. Nu i se poate cere corpului didactic o acţiune sistematică de intervenţie în familii, dar el trebuie să fie destul de bine informat asupra problemelor de sociologie a familiei, încît să poată depista din timp şi semnala organelor în drept situaţiile deosebit de grave, în care sfaturile date în ore de consultaţie cu părinţii nu pot fi suficiente.

În al doilea rînd, profesorii constată deseori la anume elevi o scădere a randamentului şcolar, ivirea unor tulburări de comportament. Cercetînd, se conving totuşi că în viaţa de familie a elevilor nu s-a produs nimic nou care să justifice acest lucru. Este cazul să ţinem însă seamă de faptul că nu numai familia poate provoca, prin crizele sale interne, crizele procesului de învăţămînt, ci şi grupele de joacă şi de prietenie ale copiilor.

Aceste grupe de tineret pot fi de două feluri : unele sînt anume organizate pentru a veni în ajutorul procesului de învăţămînt şi educaţie. Dar în afară de acestea, există şi o serie de alte grupe, aşa numite „informale", adică ivite spontan, nesupravegheate, care au şi ele influenţă asupra procesului de maturizare a copiilor, dar pot din păcate să creeze uneori condiţii nefavorabile de dezvoltare. Corpul profesoral nu poate deci să le ignore. Ele trebuiesc studiate, îndrumate şi transformate în ajutătoarele procesului de învăţămînt. Ceea ce implică din nou cunoaşterea şi mînuirea unei sociologii a grupelor informale de tineret, capitol de bază al sociologiei tineretului, de care va trebui să ţinem seama dacă dorim să asigurăm o mereu sporită eficacitate a proceselor de învăţămînt.

Tehnicile de muncă sociologică în legătură cu problemele învăţămîntului şi educaţiei tineretului sînt complexe şi cer un studiu atent, competent. Trebuie salutată cu bucurie iniţiativa Ministerului Învăţămîntului care de curînd a pornit o serie de cercetări şi acţiuni de sociologie educaţională menite să constituie baza pentru o viitoare tehnică de lucru.

Prin echipe complexe, formate din pedagogi, sociologi, medici şi psihologi, studiile au fost făcute în cursul acestui an în diverse centre şcolare (Bucureşti, Arad, Ploieşti) supunînd cercetării ştiinţifice probleme atît de importante cum sînt cele privind „Mediul şcolar şi extraşcolar şi integrarea socială a tineretului", „Relaţiile sociale integrative ale tineretului şcolar", „Interrelaţiile elevilor adolescenţi şi formarea personalităţii", „Comunicaţiile de masă şi tineretul şcolar", „Contribuţia familiei la integrarea socială a elevilor adolescenţi", „Influenţa mediului social asupra alegerii profesiunii", „Rolul şcolii în orientarea profesională a elevilor", „Opţiunile profesionale ale elevilor şi semnificaţia lor" etc.

Rezultatele acestor investigaţii sociologice vor fi în curînd publicate şi de pe urma lor sîntem în drept să aşteptăm o dezvoltare a „sociologiei educaţiei", care să contribuie la îndrumarea ştiinţifică din ce în ce mai eficace a procesului de învăţămînt.

HENRI H. STAHL

Elevi de la Şcoala generală din Podari-Craiova în excursie la Tîrgu Jiu.

Prin cîteva centre cultural-sportive

Vacanţa mare a devenit stăpînă absolută pe timpul tineretului şcolar. Plecaţi în taberele de la munte sau de la mare, cutreierînd platurile ţării ca excursionişti, jucîndu-se în parcurile oraşelor sau în potenile din apropierea satelor ei au lăsat departe grijile şcolare. Dar educaţia n-a intrat în vacanţă. Ea se exercită acum, în lunile de vară într-un climat nou, pe un tărîm adecvat împrejurărilor. Organizînd activitatea în tabere, punînd la cale şi realizînd excursii, cei ce se îngrijesc de odihna şi recrearea copiilor n-au uitat nici de cei care rămîn pe loc. Pentru aceştia au fost organizate centre cultural-sportive, care asigură posibilităţi multiple de folosire atractivă şi interesantă a timpului liber.

În Capitală s-au creat cîteva zeci de asemenea centre la casele de cultură ale tineretului din raioanele Tudor Vladimirescu, Nicolae Bălcescu sau Griviţa Roşie, la liceele „Mihai Viteazul", „Dr. Petru Groza", „Dimitrie Bolintineanu", ca şi în multe alte locuri. Conduse de un comandament compus din profesori de sport, muzică, limba română, istorie etc. ca şi din activişti ai U.T.C., aceste centre, dotate cu terenuri de sport şi săli de spectacole, avînd acces la ştranduri şi la parcurile de distracţii, dispunînd de mijloace de transport pentru excursii şi drumeţii, sînt adevărate cartiere generale ale vacanţei, care oferă elevilor bucuriile şi surprizele unor forme de recreare dintre cele mai plăcute. Bineînţeles, acolo unde organizatorii nu se mulţumesc doar cu existenţa condiţiilor favorabile, ci ştiu şi să valorifice aceste condiţii.

De exemplu, la centrul de la casa de cultură a tineretului din raionul Griviţa Roşie. Cei care conduc activitatea desfăşurată aici ştiu că — aşa cum ne declara unul din ei — pe elevi îi cîştigi cu varietate, cu acţiuni atractive care le spun ceva nou, care sînt ferite de plictiseală. Organizînd asemenea acţiuni, centrul se bucură de multă popularitate.

O relatare plină de semnificaţii ne-a făcut unul dintre membrii comandomentului centrului cultural sportiv din raionul 23 August : „I-am anunţat pe elevi că organizăm o vizită la Mogoşoaia. Au reacţionat la început cu destulă indiferenţă. „Ce-i de văzut acolo ?" — ne-au întrebat. Situaţia s-a schimbat însă radical cînd le-am făcut cunoscut programul excursiei. Întîi, vizitarea Palatului Brîncovenesc. Apoi, o surpriză : sînt invitaţii elevilor din Mogoşoaia şi împreună cu ei vor participa, dimineaţa, la un concurs de pescuit şi înot, ca şi la un meci demonstrativ de polo, iar după amiază la o întrecere de volei şi la un concurs pentru cel mai bun recitator şi cel mai bun solist vocal. Abia am găsit apoi loc în autobuze pentru toţi excursioniştii, atît de mulţi s-au înscris la excursie".

Întocmirea inteligentă şi atractivă a programului este hotărîtoare. Dar de multe ori unele acţiuni rămîn doar pe hîrtie, pentru că nu sînt popularizate cum trebuie. La o anchetă sumară făcută în raionul 30 Decembrie, din 27 elevi prezenţi la festivitatea de deschidere a centrului cultural sportiv de la Liceul „Dr. Petru Groza", doar 5 ştiau dinainte de existenţa acestui centru, iar 12 aflaseră doar în ziua precedentă, datorită unui telefon primit de la şcoală. Cum să fi fost altfel, dacă existenţa centrului se face cunoscută doar prin firma de la intrare şi printr-un afiş-program (de altfel interesant, bogat în activităţi originale) lipit pe un geam, undeva în curte? O situaţie similară am mai întîlnit şi la centrul de la Liceul „Mihai Viteazul", rezervat elevilor de la şase licee, 12 şcoli generale şi trei mari grupuri şcolare profesionale. Fiind întrebat de ce nu este prea frecventat centrul, un membru al comandamentului acestuia a găsit pe loc explicaţia : elevii nu vor să vină şi nici părinţii lor nu-i lasă. De mirare ! Unde s-au mai văzut elevi care să nu dorească să ia parte la acţiuni distractive, unde s-au mai văzut părinţi care să nu-i lase să participe la asemenea acţiuni ? Nu s-au văzut, evident, şi nici aceştia de care vorbim nu fac excepţie. Doar atît că nu ştiau de existenţa unor acţiuni de acest fel. Şi cum să ştie, cînd programul era ascuns vederii, fiind lipit... pe dosul uşii gheretei portarului ! Lasă că nici acţiunile înseşi nu erau prezentate prea atractiv, programul suferind de zgîrcenie în amănunte şi de monotonie : marţea şi vineria — excursii, concursuri sportive, ştrand, iar în celelalte zile — activităţi în şcoală. Ce fel de activităţi ? Ne-am dus şi noi la şcoală, să aflăm. De la personalul de serviciu — căci numai pe acesta l-am găsit, am aflat că, din lipsă de cadre didactice care să supravegheze îndeplinirea programului, nu s-a mai organizat nimic. Aceasta era situaţia la jumătatea lunii iulie şi continuă să fie la fel şi în momentul de faţă.

Iată, deci, că aici nu e vorba de o neînţelegere din partea elevilor sau a părinţilor, ci de defecţiuni de organizare, de lipsă de interes. Lucrurile nu se rezolvă prin lamentări şi atitudine pasivă, ci printr-o muncă activă, creatoare. Numai printr-o popularizare susţinută a programelor centrelor de activitate cultural-sportivă, prin organizarea unor acţiuni colective interesante, specifice vîrstei, tipice perioadei de vară, tineretul şcolar îşi va afla la aceste centre un loc îndrăgit de recreere şi reconfortare.

IRIMIE STRĂUŢ

ACTIVITATE DIDACTICĂ ŞI CERCETARE

Societăţile ştiinţifice ale cadrelor didactice au un important rol pe linia perfecţionării profesionale. Desfăşurîndu-se în permanenţă pe planul muncii de informare ştiinţifică, precum şi pe cel al acţiunilor de cercetare metodico-ştiinţifică, activitatea acestor societăţi determină în mod direct ridicarea nivelului general al procesului de învăţămînt.

Sala de maşini CIFA-3 de la Universitatea din Bucureşti — discuţie înainte de a introduce problema în maşina de calcul.

Am trecut pragul filialei societăţii de ştiinţe matematice din Oltenia, în căutarea aspectelor concrete cu care să ilustrăm aceste cerinţe care definesc activitatea societăţilor ştiinţifice ale cadrelor didactice.

Premisa activităţii ştiinţifice : informarea

Desfăşurată în direcţia informării şi documentării cadrelor didactice în vederea cunoaşterii progreselor matematicii şi predării acesteia, activitatea subfilialei din Craiova a Societăţii de ştiinţe matematice a cunoscut în timpul din urmă un serios avînt. El s-a reflectat, mai mult decît în trecut, pe plan calitativ, lucru pe care îl demonstrează cu prisosinţă noul aspect îmbrăţişat de conferinţele ţinute în acest an. Cele două expuneri făcute în cursul lunii aprilie de academicianul Gr. Moisil, despre introducerea în cibernetică şi despre teoria algebrică a mecanismelor automate cu contacte şi relee, conferinţe la care au participat alături de profesori, peste 50 de ingineri din producţie, nu s-au mărginit numai la o simplă informare a auditoriului ci, prin felul cum au fost concepute, au creat premisele unei colaborări utile între profesorii de matematică şi inginerii din marile întreprinderi craiovene. Cadrele didactice din învăţămîntul mediu au intrat astfel în contact cu probleme de aplicare practică a matematicii moderne în secţiile productive ale unor mari uzine ca „Electroputere", „Combinatul Chimic", sau „7 Noiembrie".

La sfîrşitul expunerilor s-au purtat discuţii interesante, care au relevat în mod pregnant atît nevoia unei informări permanente a cadrelor tehnice superioare din producţie în domeniul matematicii moderne, cît şi necesitatea ţinerii la curent a profesorilor cu aspectele teoretice ale aplicării matematicii în procesele de fabricaţie respective. Problemele concrete din producţie care cer soluţii matematice s-au dovedit a fi o solidă bază de colaborare între ingineri şi profesori, menită să sporească eficienţa muncii lor ştiinţifice

O dată apărută ideea acestei colaborări, ea a fost dezvoltată printr-o hotărîre deosebit de importantă — aceea a cooptării unor ingineri din uzine printre membrii filialei. În cadrul societăţii vor intra şi inginerii cadre didactice de la noile licee de specialitate şi de la şcolile tehnice din localitate. Activitatea societăţii se va întări şi mai mult de la toamnă, întrucît în cadrul Universităţii din Craiova va funcţiona o facultate de electrotehnică şi, strîns legată de aceasta, o secţie de automatică ale căror cadre de specialitate vor fi şi ele cooptate în societate. Se va putea astfel stabili o tematică de cercetare bogată în domeniul tehnic în care matematica îşi găseşte o atît de largă aplicabilitate.

Societatea s-a preocupat în aceeaşi măsură şi de informarea ştiinţifică a cadrelor din celelalte centre ale regiunii Oltenia. Înfiinţarea de subfiliale, proiectată pentru Turnu Severin şi Tîrgu Jiu, completează acţiunea începută prin organizarea unor conferinţe pe teme de matematică modernă, ţinute de membri ai filialei în aceste localităţi. Printre temele expuse, se află unele desprinse din capitole importante ale matematicii moderne, ca logica matematică, programarea lineară, teoria mulţimilor etc. Ecourile pozitive stîrnite printre profesorii de la liceele din Turnu Severin şi Tîrgu Jiu de aceste expuneri au demonstrat necesitatea accentuării activităţii filialei pe această linie.

Schimbul de experienţă aprofundează informarea ştiinţifică

Teme importante, cum ar fi de pildă introducerea calculelor aproximative în şcoala generală şi în liceu, au făcut obiectul unui susţinut schimb de experienţă organizat, nu numai între cadrele didactice din regiune, ci desfăşurat şi pe scară interregională. Încă din anul 1965 filiala a participat la o consfătuire interregională pe această temă. Delegaţii regiunilor Hunedoara, Bucureşti, Argeş şi Banat şi-au unit părerile cu acelea ale delegaţilor din Oltenia, în susţinerea propunerii ca aceste noţiuni de calcul aproximativ să fie incluse în programele de învăţămînt. Tot pe linia unei fructuoase colaborări interregionale în cadrul Societăţii, membri ai filialei au participat recent la consfătuirea pe ţară ţinută la Tulcea, cu privire la analiza manualelor şi programelor de matematică de la clasa a IX-a, precum şi la consfătuirea de la Baia-Mare, cu tema : Introducerea calculului vectorial în programul liceelor. Este în pregătire participarea şi la viitoarea consfătuire de la Arad, pe teme legate de teoria mulţimilor, la care filiala din Craiova va prezenta şi un coreferat. Toate aceste schimburi de experienţă aprofundează informarea ştiinţifică prin faptul că temele alese reflectă de fiecare dată un aspect al noului din matematică.

Privită în perspectivă, informarea ştiinţifică a cadrelor didactice, perfecţionarea lor, familiarizarea cu unele dintre problemele aplicării matematicii moderne în procesele de producţie, are drept scop realizarea unei pregătiri superioare, menite să determine obţinerea unor rezultate mai bune în munca cu elevii. Comitetul filialei, valorificînd experienţa anilor trecuţi, a ajuns la concluzia că pentru a se obţine rezultate mai bune la concursuri, este nevoie de o pregătire suplimentară a elevilor în cadrul cercurilor, în special pentru fazele mai avansate — etapă regională, finală. Este desigur o realizare grăitoare a filialei faptul că, în acest an la concursul de matematică pentru elevii claselor VI—VIII, au participat peste 16 800 elevi din toată regiunea. Pregătirea suplimentară s-a înfăptuit prin cercurile de matematică din cadrul şcolilor şi prin cercurile pe localitate.

Din discuţiile purtate în legătură cu calitatea muncii desfăşurată de elevi la matematică, a rezultat şi necesitatea traducerii în fapt a propunerii de a se crea clase cu profil special de matematici. Dezideratul, mult discutat, îşi cere împlinirea cu atît mai mult cu cît există încă de pe acum o bază certă de selecţionare a elevilor cu care s-ar putea forma asemenea clase.

De la informare şi documentare, la cercetare

O dată realizată o permanentă şi eficientă informare ştiinţifică, se creează condiţii şi stimulent pentru cercetarea ştiinţifică. Programul de lucru al sesiunii de comunicări ştiinţifice a cadrelor didactice pe anul 1965—1966, care se va desfăşura în luna septembrie a acestui an cu concursul secţiunii de învăţămînt a sfatului popular oraşenesc, cuprinde următoarele teme de matematică : metodica predării şirurilor, teoreme privind evolutele şi evolventele unei curbe, predarea noţiunii de funcţie în liceu, predarea noţiunii de loc geometric prin teoria mulţimilor, metoda rezolvării problemelor de locuri geometrice, calcule aproximative în şcoala generală. Simpla lor enumerare ne arată că, în cadrul cercetării metodico-ştiinţifice, membrii filialei din Craiova a Societăţii de matematică fac paşi necesari pentru legarea strînsă a predării de problemele practice ale matematicii aplicate. Să luăm un singur exemplu — tema privind calculele aproximative în şcoala generală. Alegerea acestei teme de cercetare a fost desigur influenţată de locul ocupat de ea în centrul discuţiilor purtate la consfătuirea interregională din anul 1965 şi răspunde nevoii ca elevii să cunoască noţiuni ale acestui calcul atît de important pentru „viaţa matematică" a tehnicii aplicate. Existenţa unor preocupări susţinute pentru promovarea acelor cercetări metodico-ştiinţifice, care pot mări eficienţa predării şi pot ridica nivelul procesului de învăţămînt, arată o judicioasă orientare a societăţii spre teme şi activităţi de actualitate.

La avîntul pe care începe să-l ia cercetarea metodico-ştiinţifică a membrilor filialei Societăţii de matematică din Oltenia va contribui desigur şi o altă realizare pe plan practic, administrativ de astă-dată. Este hotărîrea secţiei de învăţămînt a sfatului popular orăşenesc, de a reuni societăţile ştiinţifice într-un sediu unic, în cadrul căruia ele vor avea o bună bază materială de funcţionare.

Cercetarea metodico-ştiinţifică a cadrelor didactice are un dublu aspect. Pe deoparte, constituie o cale ideală de perfecţionare a cadrelor didactice, pe de altă parte reprezintă atragerea lor în circuitul general al cercetării.

T. DUMITRESCU

PROFESORII ELEVILOR PREMIAŢI LA OLIMPIADA INTERNAŢIONALĂ DE MATEMATICĂ DESPRE

Rezultatul Olimpiadei internaţionale de matematică de la Sofia ne-a prilejuit reflecţii cu privire la elevii excepţionali — problemă pe care şcoala trebuie să o aibă în grijă spre a-şi putea spori aportul la dezvoltarea ştiinţei.

Patru dintre premiile atribuite la Olimpiadă au revenit şcolarilor români. Victoriile înregistrate sînt nu numai succese ale învăţămîntului dar, am putea spune, o anticipare de bun augur asupra dezvoltării ştiinţelor matematice din ţara noastră. Căci, cei care deocamdată sînt doar nişte copii teribili, sau nişte adolescenţi uluitori, vor putea aduce mîine mari glorii ştiinţei româneşti şi mondiale. În capacitatea tinerilor sînt condensate marile speranţe ale viitorului. Problema merită de aceea atenţie deosebită din partea celor chemaţi să educe.

Dezvoltarea capacităţii creatoare a unor astfel de elevi pune probleme deosebite de instruire şi educare. Pentru a contura unele păreri în această privinţă, redactorul nostru Octavian Buzescu **a stat de vorbă cu doi dintre profesorii elevilor premiaţi — tov. Gabriela Tunner, profesoara elevului Dan Voiculescu de la Liceul nr. 21 din Bucureşti care a obţinut premiul I şi tov. Nicolae Colibaba, profesor al elevului Eugen Popa, de la Liceul nr. 3 din Iaşi, care a obţinut premiul II.**

CUM SE CRESC CAPACITĂŢILE INTELECTUALE

Primele întrebări adresate celor doi profesori au fost formulate cu intenţia de a preciza condiţiile care determină sau uşurează drumul spre piscuri, convinşi fiind că este vorba în fiecare caz şi de înzestrare nativă, de aptitudini, dar şi de anumite condiţii create prin procesul de educaţie.

De ce deci dintr-o sută, sau dintr-o mie de elevi cîţiva se angajează la un moment dat într-o cursă care îi situează vădit în fruntea colegilor lor ?

Profesoara **Gabriela Tunner** : Este dificil să delimitez factorii care determină evoluţia acestor elevi. Pentru noi profesorii, ar fi probabil tentant să ne asumăm meritul de a-i fi crescut şi de a-i fi învăţat. Dar adevărul este că, în cazul lor noi ne jucăm rolul mai mult pînă în momentul cînd ei, purtaţi de focul pasiunii — pentru că, în general, toţi sînt nişte pasionaţi — ajung să spargă zăgazurile cerinţelor şcolare. Dar rolul acesta, fie şi numai acesta, este extrem de important. De multe ori de educator depinde ca elevul să-şi descopere posibilităţile, talentele, potenţialul intelectual. Începînd din acest moment profesorul devine, în multe cazuri, doar un spectator care nu face altceva decît să vegheze ca astfel de elevi să-şi urmeze nestingheriţi drumul lor vertiginos. Cred că ar fi de folos drumului lor dacă situaţia n-ar fi aşa, ci şcoala ar întreprinde ceva mai mult şi pentru piscuri, pentru excepţii, pentru elevii deosebiţi.

Pentru Voiculescu, matematica este acum o pasiune, o „distracţie", dacă vreţi, aşa cum este pentru alţii fotbalul, sau cinematograful. Am credinţa că dacă, prin absurd, i s-ar răpi dreptul de a se ocupa de matematică am asista la o adevărată dramă. Cînd şi, mai ales, cum s-a născut această pasiune e greu de precizat. Din informaţiile pe care le deţin, Dan Voiculescu a început să se distingă cam de prin clasa a V-a. Mi s-a spus că printre prietenii familiei lui s-ar afla cîţiva matematicieni care l-au făcut să prindă gust pentru această disciplină. S-ar putea ca în atmosfera intimă şi degajată a vieţii de familie naşterea unei pasiuni să găsească un mediu mai prielnic decît în cadrul întrucîtva rigid al şcolii. Din aceasta ar trebui să tragem concluzii însă. **Interesul pentru un domeniu sau altul de preocupări are nevoie, spre a se naşte şi a creşte, de căldură, nu de rigiditate. De ce şcoala nu foloseşte mai mult şi mai bine astfel de căi, de forme atrăgătoare ?** Ceea ce trebuie să vadă elevul la început este frumosul, nu greul unei materii de învăţămînt. Dacă întîlnirea se face cu greul, dacă profesorul nu se îngrijeşte să arate de la început ceea ce este atrăgător, sînt reduse posibilităţile de apropiere. Cunosc excelenţi matematicieni care nu au luat contact cu matematica decît prin intermediul şcolii. Şi totuşi, pasiunea lor e la fel de puternică. Înseamnă aşadar că şcoala poate oferi mediu prielnic pentru naşterea pasiunii. Să o facă însă mai mult şi mai bine.

Profesorul **Nicolae Colibaba** : Dacă mi se cere să explic numai evoluţia elevului Eugen Popa, e foarte simplu. Eugen Popa este fiul unui profesor universitar de matematică şi tatăl lui a hotărît să facă din el un bun matematician. Elevul s-a bucurat astfel de un regim deosebit de al colegilor săi. Consider că matematica în sine este o disciplină care devine pasionantă pentru cei ce ajung să-i pătrundă taina. E limpede deci că elevul a fost îndrumat stăruitor, antrenat permanent pe acest drum. Deci munca şi îndrumarea competentă a avut aici primul rol.

Nu pot nega că succesele în studiul matematicii presupun şi o dotare naturală. Aş adăuga însă că această „dotare", chiar dacă nu e accesibilă oricărui individ, este accesibilă mai multora decît credem şi se menţine prin exerciţiu neîntrerupt. Cei mai mulţi se îndepărtează de matematică după ce au pierdut o verigă, două, sau mai multe din lanţul de cunoştinţe care formează această disciplină şi care, pe parcursul studiului, trebuie să rămînă întotdeauna întreg. De îndată ce una dintre verigi s-a rupt, elevul intră în derută şi, dacă nu are şansa de a repara imediat această pierdere, deruta creşte prin acumularea de noi pierderi pe care le generează prima. Pe această cale dispar cei mai mulţi dintre matematicienii virtuali. Supravegherea permanentă a unui matematician de înaltă talie l-a ferit pe elevul Popa de acest pericol. În cazul profesorului care are în grijă mulţi elevi, momentele de pierdere ale elevilor pot mai uşor să rămînă neobservate şi de aici depărtarea acestora de materia respectivă. Şcoala, profesorii trebuie să arate grijă mai multă în această direcţie. Trebuie întreprins ceva pentru a reduce la maximum posibilitatea ca elevul să piardă firul explicaţiilor, deci al înţelegerilor. Control, verificare mai frecventă este una dintre soluţii. Dar mai trebuie găsite şi altele.

În legătură cu elevul Popa aş mai adăuga un amănunt, valabil cred, pentru a explica în general evoluţia unor astfel de mici personalităţi ale vieţii şcolare. Lui, ca şi altora, i-au fost stimulent primele succese. **Succesul încurajează, face munca plăcută şi cere alte succese.** După aceea el devine o obişnuinţă, o hrană de toate zilele de care elevul nu se mai poate lipsi. El se simte aproape obligat să fie întotdeauna un elev excepţional, să înveţe, să ştie, să ştie mai mult decît i se cere la şcoală. Noi în şcoală nu ştim întotdeauna să stimulăm prin succese, să creăm prin ele apropierea elevilor de domeniul în care predăm. Cunosc profesori pentru care lauda, încurajarea nu-i mijloc de educaţie, ci numai nota mică, şi observaţia.

Care este rolul şcolii în ce priveşte pe elevii excepţionali ?

La această întrebare interlocutorii noştri strîng puţin din umeri. E greu de precizat.

Profesoara **G. Tunner** : Elevul Voiculescu a depăşit de mult cerinţele obligaţiilor şcolare. Pentru el lecţiile de matematică predate în şcoală sînt doar o joacă. Munca serioasă el o desfăşoară mai mult în afara şcolii. El se ocupă singur de unele capitole deosebite ale matematicii. Ar fi în obligaţia noastră, a profesorilor, să urmărim evoluţia acestor elevi şi în afara şcolii. Sînt cazuri cînd un elev ca Voiculescu ajunge să-şi depăşească profesorul, să găsească soluţii noi, originale la problemele de matematică, soluţii pe care profesorul nu le-a gîndit, sau să pună probleme în soluţionarea cărora însuşi profesorul să întîmpine dificultăţi. Este „dreptul" elementelor excepţionale. Profesorii ştiu, înţeleg şi admit aceasta. Pe astfel de elevi îi tratează şi trebuie să-i trateze diferit. Dar şi în acest caz **şcoala trebuie să ajute pe elevi să stabilească legături cu cei de la care pot învăţa. Savanţii, oamenii de ştiinţă vor fi bucuroşi să-i cunoască şi să-i îndrumeze. Este aceasta o problemă prea importantă ca să nu fie în atenţia şcolii noastre.**

Practic, în activitatea din clasă, cu mi-am delimitat locul cam în felul următor. L-am solicitat pe acest elev să participe activ la lecţii numai cînd am considerat că subiectele şi problemele l-ar putea interesa. În restul timpului i-am permis ca în orele de curs să se ocupe de alte probleme decît cele pe care le lucram cu restul clasei. **Trebuie să recunosc acest drept al lui de a nu participa la lecţii pe care le cunoaşte de mult. Este însă o problemă la care forurile învăţămîntului trebuie să gîndească stăruitor şi fără întîrziere.** Am căutat să mă comport astfel încît acest elev să găsească în mine un coleg mai mare cu care ar putea să schimbe idei. M-am ferit, în orice caz, să-l obligă să participe la soluţionarea unor probleme simple şi plicticoase. Profesorul care s-ar încăpăţîna să-şi ţină în felul acesta în frîu elevii excepţionali ar sfîrşi prin a le tăia elanul şi a-i îndepărta de pasiunea lor.

Prof. **N. Colibaba** : Personal nu văd necesară prezenţa în clasă a elevilor excepţionali de genul lui Ion Popa, decît în trei ipostaze. Sau lecţia este foarte interesantă şi atunci el participă la desfăşurarea acesteia ca şi colegii lui, deşi întrucîtva sîciit că unii dintre ei nu înţeleg decît după explicaţii mai largi ceea ce lui i se pare din capul locului limpede ca lumina zilei. Sau lecţia nu este foarte interesantă dar elevul este solicitat să participe la desfăşurarea ei ca un ajutor al profesorului. (În acest caz, deşi problemele puse în discuţie sînt, din punctul lui de vedere, simple şi banale, el participă la dezbaterea lor cu interes pentru că se simte atras de aspectul pedagogic al contribuţiei sale. Deşi am folosit destul de des această soluţie, n-o consider recomandabilă pentru că elevul nu are practic nimic de cîştigat de pe urma ei.) Sau, o a treia ipostază, elevul lucrează singur probleme pe măsura capacităţii lui, în vreme ce în clasă au loc lecţii obişnuite, dar cunoscute şi neinteresante pentru el.

Condiţia dezvoltării nelimitate

Rezultă, din spusele profesorilor că şcoala trebuie să-şi pună serios problema creării condiţiilor ca şi elevii excepţionali să desfăşoare în şcoală o activitate interesantă, pe măsura capacităţilor şi cunoştinţelor lor, astfel încît să fie liber şi permanent zborul lor către marile altitudini ale ştiinţei. Ei dobîndesc pe băncile şcolii impulsul iniţial, dar odată ajunşi deasupra colegilor lor rămîn singuri şi, dacă nu li se creează condiţii speciale, sau continuă să se înalţe bazîndu-se numai pe propriile lor puteri, ceea ce este greu, sau — există şi acest pericol — pot ateriza derutaţi pe poziţiile de unde au plecat. Ce este de făcut pentru ca, din clipa cînd aceşti vulturi încearcă tăriile înălţimilor, cursa lor să continue neabătută spre zenit ?

Prof. **G. Tunner** : Clasa cu care lucrez şi în care învaţă şi Voiculescu este foarte neomogenă. Am, pe de o parte, un grup de elevi mediocri, iar pe de altă parte un grup al elevilor foarte buni, nu de talia lui Voiculescu dar în orice caz foarte buni (mă refer numai la matematică). În munca din timpul orelor am de ales între două posibilităţi — aceea de a mă ocupa numai de elevii buni, sacrificîndu-i pe elevii mediocri, sau aceea de a lucra cu elevii mediocri, sacrificîndu-i pe cei buni. Şi într-un caz şi în celălalt soluţia este inechitabilă. Dacă mi s-ar cere să găsesc o soluţie aş spune că cel mai bine ar fi ca această clasă să fie scindată în două. Aş putea să lucrez cu fiecare grupă în parte ţinînd seama de particularităţile elevilor din care este constituită. Transferînd această ideie la situaţia elevilor excepţionali, cred că valoarea lor, ca şi dorinţa de a nu-i pierde ci, dimpotrivă, de a-i creşte şi de a-i ajuta să ajungă cît mai departe pe drumul pe care au pornit, implică necesitatea de a fi adunaţi într-o clasă sau şcoală cu programe şi manuale specifice, corespunzătoare nivelului lor, cu profesori de cea mai înaltă calificare.

Prof. **N. Colibaba** : Mi-am pus deseori următoarea problemă de o logică elementară : în ţara noastră există şcoli speciale de muzică, de arte plastice, de coreografie etc. pentru elevii cu aptitudini artistice deosebite. Ştiinţele exacte îmi par a fi cel puţin tot atît de importante ca şi artele. De ce atunci, ele sînt văduvite de acest privilegiu de a avea şcoli speciale în care elevi, ca cei care au obţinut un impresionant succes la ultima olimpiadă internaţională de matematică, ar putea să-şi dezvolte aptitudinile şi cunoştinţele ? Oricîte eforturi ar depune profesorul dintr-un liceu obişnuit, el nu va putea oferi elevilor excepţionali condiţiile necesare pentru a-i ridica la înălţimea la care aceştia ar putea ajunge. El va fi întotdeauna legat de o programă şi de alţi elevi care nu-i vor permite să se ocupe de excepţii, aşa cum excepţiile o cer. Acest lucru l-ar putea rezolva cu succes numai nişte şcoli, sau cel puţin nişte clase de specialitate.

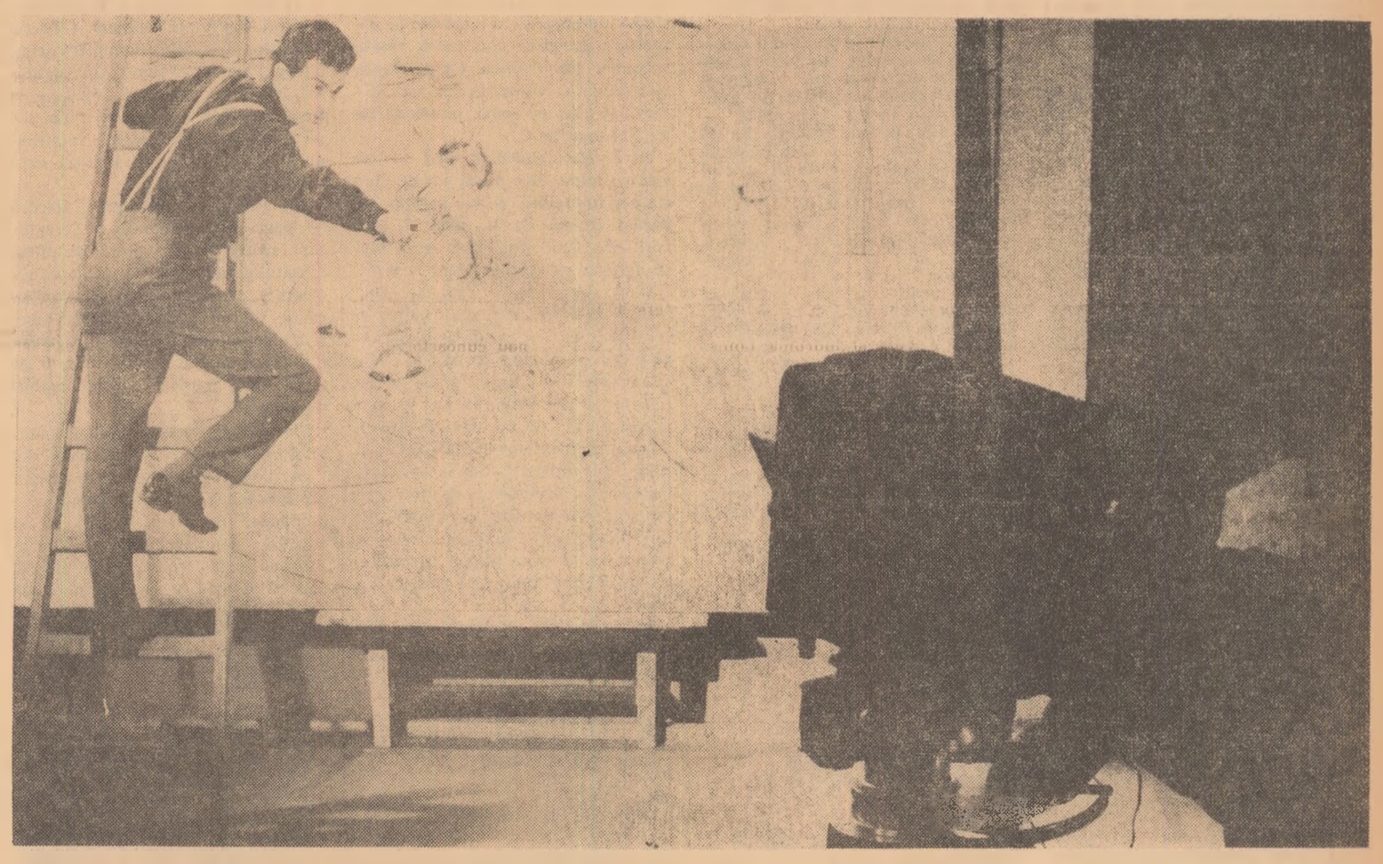

Iurie Darie împreună cu desenele sale în timpul unei emisiuni pentru copii.

Şcoala şi micul ecran

Între firul lecţiei şi tematica emisiunilor ● De la programe şcolare la programele de televiziune ● O discuţie despre criterii ● Didacticul şi spectacularul

Televiziunea reprezintă un element al civilizaţiei moderne subordonat răspîndirii pe o arie largă a însuşi spiritului acestei civilizaţii. În exercitarea importantei sale funcţii sociale, televiziunea completează şi sprijină eforturile unor instituţii de cultură între care un loc de cea mai mare însemnătate îl deţine şcoala.

Să pornim de la firul lecţiilor

O primă întrebare care se pune atunci cînd încercăm să analizăm raporturile dintre şcoală şi televiziune este aceea a modului în care se reflectă firul lecţiilor în tematica emisiunilor televiziunii. O cît de sumară analiză a programelor acesteia ne conduce la constatarea că peste trei pătrimi din emisiunile destinate în prezent copiilor şi tineretului sînt în fapt axate pe unele probleme pioniereşti şi şcolare. Ele sînt legate, ce e drept, de preocupările şcolii, dar de cele mai multe ori nu într-un mod nemijlocit. O serie de emisiuni tematice, cum sînt cele din ciclurile *Matematica distractivă, Laboratorul micului chimist, Fizica distractivă,* prezintă în mod incontestabil aspecte aflate în mai strînsă legătură cu şcoala. Pornind de la modul cum sînt realizate ele, se pot ridica însă destul de multe probleme, dintre care principalele vizează concordanţa între conţinutul acestor emisiuni şi programa şcolară.

Elementul-cheie al programei constă, după cum se ştie, pe de o parte într-o anumită ordine a predării cunoştinţelor, impusă de logica pedagogică a înlănţuirii lor, iar pe de altă parte într-o anumită dozare cantitativă şi calitativă a lor (calitativă în sensul nivelului de adîncire), în funcţie de categoria şcolii şi vîrsta elevilor. Programa şcolară are în vedere în permanenţă diferenţierile de vîrstă ale elevilor. Acesta este criteriul care impune, la clase deosebite aparţinînd aceluiaşi ciclu de învăţămînt, reluarea mai aprofundată a unor teme, tratate mai restrîns, dar nu cu mai mică rigoare ştiinţifică, într-o clasă anterioară. În ce măsură răspunde sau trebuie să răspundă aceloraşi criterii tematica şi, mai ales, conţinutul emisiunilor televizate ?

După părerea noastră, ele nu răspund şi nici nu trebuie să răspundă. Programa şcolară îl înarmează pe elev, în decursul procesului de învăţămînt, cu un anumit bagaj de cunoştinţe obligatorii bine stabilit, în timp ce televiziunea îşi propune să completeze doar aceste cunoştinţe cu elemente alese după criterii proprii, care urmăresc îndeosebi lărgimea culturii generale a elevilor într-un anumit domeniu. Cînd, în cadrul unei emisiuni de televiziune din ciclul „Matematica distractivă", profesoara Ileana Voinescu relevă existenţa cîtorva greşeli tipice în rezolvarea unor ecuaţii şi propune telespectatorilor-elevi metode de lucru simplificate, ea se adresează timp de 30 de minute unui cerc bine delimitat de interesaţi, care urmăresc emisiunea pentru a-şi lărgi cunoştinţele matematice. Emisiunea nu are în vedere elevi dintr-o anumită clasă, cărora li se predau numai anumite noţiuni de matematică, ci elevi din clase diferite, pe care îi stimulează să afle şi alte lucruri decît cele cuprinse în lecţiile lor. La fel se întîmplă cu experienţele de chimie pe care le execută în faţa tinerilor telespectatori profesoara Adriana Luca sau cu cele de fizică realizate de inginerul Liviu Macoveanu.

În principiu, o asemenea modalitate de organizare a emisiunilor pentru şcolari este corespunzătoare. Trecînd însă la amănunte sîntem nevoiţi să remarcăm că tocmai datorită caracterului pronunţat extraşcolar, dar nu lipsit de legătură cu şcoala al acestor emisiuni, există două pericole. Pe de o parte, acela de a se ajunge la formule de prezentare stereotipe, pe de altă parte acela de a aborda, în căutarea elementului atractiv, o prea mare pondere neobişnuitului, senzaţionalului. Acest pericol există mai ales la chimie (vezi, de exemplu, emisiunea consacrată experienţelor cu fosfor) şi la fizică. Sîntem de părere, de aceea, că organizatorii emisiunilor trebuie să consulte şi programa şcolară, pentru a nu se exagera ponderea unor lucrări neesenţiale, deşi atrăgătoare, ceea ce ar putea da elevului telespectator impresii neconforme cu realitatea asupra importanţei anumitor părţi ale materiei studiate de el în şcoală.

În sfîrşit, nu trebuie uitat faptul că, deşi programele de televiziune sînt urmărite în fond de toţi cei interesaţi să le vizioneze, fiind emisiuni tematice ele se adresează totuşi unui public specific, de o anumită vîrstă, dar cu limite întrucîtva mai largi decît cele îngăduite de o clasă. De aici nevoia să se aprecieze „limitele de vîrstă" ale emisiunilor şi, în cadrul tematicii, să se stabilească ce domeniu din programă poate acoperi conţinutul diferitelor emisiuni. Asemenea limite nu sînt necesare, desigur, pentru o serie de emisiuni cu profil mai larg, ca de pildă „Invenţii şi maşini româneşti", emisiunile pe teme istorice („Din istoria oraşului Bucureşti", „Dacii şi romanii", „Ştefan cel Mare", „Mihai Viteazul"), emisiunile „Ştiţi vorbi ? Dar să scrieţi ?", „Ştiţi să recitaţi ?", „Şcoli şi tradiţii", care se adresează şi elevilor.

Aşadar, raporturile emisiunilor şcolare cu programa de învăţămînt sînt destul de complexe : pe de-o parte se face simţită necesitatea independenţei faţă de programă, pe de altă se impune ca cei care redactează aceste emisiuni să consulte totuşi programa nu numai pentru a şti ce să includă din cuprinsul ei şi pînă unde s-o depăşească, ci şi pentru a evita ca printr-o inadvertenţă să se abată de la spiritul acesteia. De altfel, nu trebuie să se uite că televiziunea, chiar dacă şi-ar propune să „acopere" programa şcolară, nu ar izbuti. Tocmai pentru acest motiv este necesar să existe criterii bine stabilite de selecţionare a temelor abordate.

O discuţie despre criterii

Stabilirea unui program de emisiuni televizate destinate copiilor şi tineretului nu este o operaţie prea uşoară. Factorii care trebuie avuţi permanent în vedere ţin, în parte de conţinutul emisiunilor, dar şi de însăşi natura televiziunii.

Dacă pentru a populariza o idee sau un capitol din domeniul unei ştiinţe criteriul de conţinut vizează fie alegerea unor fenomene ilustrînd legile de bază din domeniul respectiv, fie explicaţii noi, moderne ale unor aspecte insuficient cunoscute în trecut, fie unele probleme mai greu de înţeles etc., apoi criteriul de formă — la televiziune extrem de important — vizează modul de prezentare. Orice emisiune de televiziune este şi un spectacol şi, în general vorbind, nici nu poate să fie altfel. Spectacolul cere o anumită expresie audio-vizuală : textul literar şi imaginea vie, dinamică, în mişcare. Se potriveşte oare didacticul cu acest aspect al televiziunii ?

Despre unele emisiuni de fizică sau chimie s-a afirmat că ar fi prea didactice, prea tehniciste. Critica a fost justă în măsura în care didacticul a însemnat nu rigurozitate ştiinţifică şi respectarea unor principii fundamentale ale padagogiei, ci caracterul rigid, stereotip al prezentării, limbajul uscat, lipsit de orice notă colorată de genul : „Fie o...", „Luăm acum eprubeta...", „Turnînd un lichid peste lichidul din eprubetă vom constata că...." etc. Un asemenea limbaj arid este de altfel necorespunzător chiar şi la clasă.

Televiziunea a dovedit însă nu o dată că poate evita asemenea situaţii. Să luăm drept pildă unele emisiuni considerate net „didactice" de către însăşi autorii lor : emisiunile de iniţiere intitulate „Sport la microscop" şi „Vă place muzica ?" A diseca o disciplină sportivă prezentînd metodologia practicării ei prin mijlocirea unor maeştri emeriţi ai sportului şi a unor antrenori federali care vorbesc tinerilor spectatori, cu competenţă, referindu-se la experienţa lor proprie, este un aport serios la popularizarea sportului. Cele trei emisiuni despre volei, de exemplu, didactice în conţinut, au îmbrăcat o formă de prezentare cît se poate de atractivă. Aceasta arată că, în fapt, necesitatea de a nu face rabat de la „spectacol" se poate împăca cu exigenţele didactice. Depinde numai de efortul de a căuta — şi de priceperea de a găsi — de fiecare dată modalitatea cea mai potrivită de prezentare. În aceasta trebuie să constea măiestria celor care redactează emisiunile şcolare, chemaţi să prezinte texte şi imagini cu adevărat atrăgătoare, didactice în fond, spectaculare în formă.

O cerinţă care devine actuală : organizarea emisiunilor-lecţii

Televiziunea însă este o instituţie care joacă în viaţa contemporană un rol mult prea important pentru a-i lipsi şi o tematică afectată pur şi simplu şcolii şi numai şcolii. Asupra acestei tematici are a se pronunţa — ca fond şi ca formă — doar şcoala care, după părerea noastră trebuie să şi răspundă de ea pe plan strict didactic.

Considerăm că ar fi foarte util să se studieze iniţierea unor emisiuni-lecţii care să poată fi urmărite de elevi chiar în clasă. Aceste emisiuni ar urma să fie elaborate în colaborare cu forurile competente de învăţămînt.

Completîndu-se astfel emisiunile cu caracter oarecum extraşcolar, destinate nu numai elevilor, dar şi altor categorii ale publicului — emisiuni necesare în programul variat al televiziunii şi care servesc, desigur, şi şcoala — cu emisiuni-lecţii, adresate în mod direct elevilor din anumite clase, se va face un nou şi serios pas înainte.

D. TODERICIU

ECOURI LA MATERIALELE PUBLICATE

„Răspundere în alegerea profesiunii"

Într-o scrisoare trimisă recent redacţiei, profesorul **Ion Vega**, din Rîmnicul Vîlcea, reia cîteva probleme ridicate în articolul „Răspundere în alegerea profesiunii" publicat în Gazeta învăţămîntului nr. 849 din 6 mai a.c. şi face cîteva sublinieri şi propuneri.

„E necesar — scrie tov. Vega — ca viitorii specialişti să fie descoperiţi încă de pe băncile liceului şi ajutaţi să se orienteze just către cariera corespunzătoare înclinaţiilor lor. Elevii cei mai dotaţi — „vîrfurile" — trebuie stimulaţi prin lucrări şi teme aparte, în vederea dezvoltării lor în direcţia pentru care au aptitudini. Liceul actual ar trebui să preia, cred, şi sarcina de a face începutul specializării elementelor de vîrf, cu o dotare naturală deosebită. Astfel de elemente erau numite altă dată matematicieni, latinişti, fizicieni, muzicieni „de forţă". Datorită îndrumării şi încurajării primite din partea unor profesori modeşti şi pasionaţi, elevi deosebit de dotaţi care mi-au fost cîndva colegi de şcoală au ajuns azi savanţi, cadre specializate în învăţămîntul universitar. Nu voi uita niciodată cum fostul meu profesor de latină, P. Papadopol, mă stimula dîndu-mi să traduc lucrări întregi din autorii clasici greco-latini încă din clasa a VI-a secundara de pe atunci. Ceea ce făceau aceşti profesori pentru noi era un început de specializare, de care nu trebuie să ne ferim nici noi. Puterea exemplului se dovedeşte din plin în astfel de cazuri : elevii buni îi imită pe profesorii lor, îi ajung şi uneori chiar îi depăşesc. Acest lucru nu poate fi pentru un adevărat pedagog decît un motiv îndreptăţit de satisfacţie şi mîndrie.

Există însă în unele şcoli o practică care se opune vădit dezvoltării chibzuite a personalităţii şi talentelor elevilor. Este vorba anume de tendinţa de a le cere celor mai buni elevi să urmeze secţia reală, neţinînd seama de dorinţa unora de a urma secţia umanistă. În felul acesta sînt înăbuşite multe talente care ar putea ajunge elemente de nădejde în ştiinţele umaniste. Ţara are nevoie de cadre bine pregătite în toate sectoarele de muncă, de aceea elevii trebuie lăsaţi să-şi aleagă liber secţia la bifurcare, fără să fie influenţaţi să meargă pe o cale împotriva chemării lor firesti. Prin astfel de practici greşite ne putem face vinovaţi şi răspunzători de orientarea greşită a unor elemente talentate, care ar putea să se realizeze mai deplin, îndrumate în mod judicios. Este o datorie primordială a pedagogilor în frunte cu directorii ca, în colaborare cu familia, să-i îndrumeze just pe elevi, ţinînd seama de aptitudinile lor fireşti. În felul acesta vom reuşi să avem secţii cu elevi valoroşi atît la real cît şi la umanist.

Problema depăşeşte, prin importanţa sa, interesele uneia sau alteia dintre şcoli. Ea este o problemă de stat şi trebuie tratată cu tot spiritul de răspundere faţă de cerinţele majore ale pregătirii de cadre specializate necesare dezvoltării României socialiste.

PIONIERII ŞI PROBLEMELE EDUCAŢIEI LOR

În această perioadă, în întreaga țară se aleg Consiliile raionale și orășenești ale Organizației de pionieri. Ele sînt alcătuite din președinți ai Consiliilor organizațiilor de pionieri din școli, comandanți de detașamente, învățători, profesori, oameni de știință, din domeniul culturii și artei, părinți ai elevilor, reprezentanți ai U.T.C., ai U.C.F.S. și ai altor instituții de stat și organizații obștești.

În fotografie, un aspect de la ședința de alegere a Consiliului raional al Organizației de pionieri din raionul „30 Decembrie" din Capitală.

Creația cinematografică

Am reținut, citind proiectul „Regulamentului Consiliului Organizației pionierilor din Republica Socialistă România", o precizare care mi se pare deosebit de importantă și de binevenită. Anume, aceea privind conlucrarea și coordonarea activității consiliilor cu toate organizațiile și instituțiile care au sarcini în domeniul educației copiilor. Consider că, în rîndul acestor instituții, cinematografia ocupă un loc de incontestabilă însemnătate. Socotesc că școala, educatorii, organizațiile pionierești pot găsi în film unul dintre cei mai prețioși sprijinitori, un ajutor de mare eficiență al activității lor de creștere și formare a viitoarelor generații. Filmul poate pătrunde în toate tainele vieții, ale unei științe, ale unei profesii etc., el poate stimula predilecțiile copiilor pentru un gen sau altul de activitate, predilecții care încep să se manifeste încă din primii ani de școală.

Cinematografia a început să pătrundă în viața oamenilor aproape ca o necesitate vitală a existenței. Dorința lor de cultură, a făcut ca filmul să fie îndrăgit pe toate meridianele globului încă din primele zile ale secolului nostru. Pe măsura specializării diferitelor genuri cinematografice a început să se impună din ce în ce mai evident, o dată cu dezvoltarea celei de a șaptea arte, filmul pentru tineret și copii. Popularitatea și valoarea acestui gen a determinat în scurtă vreme organizarea unor festivaluri internaționale ale filmului menite să promoveze și să impună cele mai valoroase opere ale genului. Aș aminti doar în treacăt dimensiunea unor manifestări cinematografice ale filmului pentru copii ca cele de la Mamaia, Gottwaldow, Teheran, Leipzig, San Sebastiano, Dijon etc.

Paralel cu filmul artistic de lung metraj s-a dezvoltat filmul de animație pentru copii, gen căruia și-au dedicat creația lor mari maeștri ca Wald Disney, Trnca, Gopo etc. Filmele acestea, îmbinînd atmosfera de fantastic cu o veritabilă funcție educativă, au determinat în scurtă vreme toate cinematografiile lumii să organizeze secții speciale destinate anume profilului lor. În țară la noi am inaugurat, nu de mult, mai mult decît o secție, un studio „Animafilm", a cărui preocupare centrală cuprinde crearea unor filme destinate copiilor.

Există în același timp un gen al filmului științific, film care înregistrează pe peliculă expediții celebre, fantastice fenomene din domeniul științelor, relicve ale marilor culturi ale umanității. Acest gen de filme, vizionate cu deosebit interes de către copii, are o însemnată valoare instructivă. Pe această cale ei fac cunoștință cu mișcarea din microcosmos sau macrocosmos, cu universul dintr-o picătură de apă, din lumea plantelor ș.a.

Iată deci numai cîteva compartimente prin care cinematografia poate să-și exercite funcția sa educativă în rîndurile copiilor. Mai este însă mult de făcut în direcția difuzării filmelor pentru copii. Cred că ar fi necesar să se organizeze cinematografe specializate pentru filme de copii, iar în cazul orașelor mai mici, inclusiv al cinematografiei sătești, să se organizeze spectacole speciale pentru copii în zile fixe. Aceasta ar obliga cred și producția națională de filme să acorde o mai mare atenție creației pentru copii, să realizeze pe baza unui plan sistematic asemenea filme. Din păcate, astăzi nu putem vorbi încă în cinematografia noastră despre o producție sistematică a filmului pentru tineret și copii, chiar dacă în repetate rînduri asemenea intenții au existat. Sînt regizori care și-au manifestat preferințe în acest domeniu, ale căror opere, e drept puține la număr, au cucerit copiii patriei noastre, s-au impus la multe din festivalurile internaționale, obținînd distincții de prim rang. Regizoarea Zizi Bostan e cunoscută în lumea copiilor și îndrăgită pentru „Pușiul" ei, pentru „Năică", pentru transpunerea pe ecran a „Amintirilor din copilărie" ale lui Ion Creangă. Au fost primite, de asemenea, cu entuziasm multe din creațiile studioului „Alexandru Sahia" destinate copiilor. Începînd cu „Pionieria" și terminînd cu seria filmelor de știință popularizată căreia i s-au dedicat documentariști reputați ca Ion Bostan, Florica Holban, Penu Stelian și mulți alții.

Este regretabil că în planul tematic al Studioului Cinematografic București din acest an nu figurează — cu excepția reeditării lui „Năică" de data aceasta „cu barza" — nici un film dedicat copiilor. Există la noi în țară toate posibilitățile pentru formarea unei secții speciale care să se preocupe de filmul de lung și scurt metraj destinat copiilor. Cu foarte puține eforturi, direcția difuzării filmelor, ajutată de Ministerul Învățămîntului, ar putea să facă cunoscute copiilor patriei noastre marile creații ale genului, fie în spectacole retrospective de felul celor organizate de Cinemateca, fie prin cicluri speciale de filme de animație, științifice, sau jucate care să facă ocolul țării.

Poate că o astfel de acțiune ar stimula pe mulți dintre scriitorii noștri, care și-au format condeiul în literatura pentru copii, să încerce să transmită ideile și sentimentele lor și pe această cale a celei de a șaptea arte.

GH. VITANIDIS
regizor

Teren fertil pentru artă

Uneori copiii bat la ușa mea ca să-mi arate ce-a ieșit dintr-o bucată de lut frămîntat, sau dintr-un lemn cioplit voinicește cu briceagul, alteori vin să ceară bucățele de ipsos, iar de cele mai multe ori apar pur și simplu ca să vadă ce se petrece înăuntru, de ce se aude ciocănit de daltă sau sunet de fierăstrău.

Nu-i gonesc niciodată. Chiar dacă uneori prezența lor mă încurcă puțin, nu mă îndur să-i alung, fiindcă știu că au venit aici din nevoia de a fi în preajma mea sau în atmosfera de atelier. Din clipa în care au crăpat puțin ușa, stau încordați în prag și parcă adulmecă cu toate fibrele atmosfera generală, apoi încet, pășesc înăuntru ținînd mîna tot pe clanța ușii deschise. Opriți în loc tac, observă și abia pe urmă, în șoaptă își explică apariția.

Nu-i refuz niciodată cînd vor să stea cu mine. Sînt mulți ani de cînd sîntem împreună, și-am învățat că, dacă-i tratezi de la egal la egal poți să-i modelezi ușor, să-i faci să depună cu plăcere eforturi mari.

Cînd spun „de la egal la egal" înțeleg să-i tratez cu delicatețea și respectul cu care mă tratează ei pe mine. Așa cum ei pătrund sfioși în atelierul meu, tot așa și eu mă feresc cu grijă să nu le calc desenele albe de pe asfaltul străzii.

Îmi plac desenele lor spontane și pline de fantezie. Copiii nu sînt întotdeauna conștienți de fericirea pe care le-o dă actul de creație. Ei nu-l elaborează; creează cînd doresc și ce le vine atunci în minte, iar după scurt timp uită ceea ce au făcut.

De multe ori contemplarea creației lor plastice a produs asupra mea un efect atît de tonic încît am simțit nevoia să fac ceva pentru a prelungi viața acestor opere atît de efemere. Cînd mi s-a oferit prilejul să înființez în comuna Gheboaia un cerc de artă plastică pentru copiii am simțit că am ocazia să realizez un vechi deziderat — conservarea operei copiilor.

N-am să uit niciodată cum am întins și am netezit prima plăcuță. În sfîrșit, era subțire, compactă și lucioasă „ca oglinda". Dar cu ce o să desenăm? Am încercat cu un cui, cu un băț de chibrit, dar linia nu ieșea frumoasă. O fetiță a sugerat „cu spinul". Erau atunci trei fetițe, un băiat și o plăcuță. Astăzi vin la cercul plastic toți copiii din comună. Colecția școlarilor din Gheboaia numără acum cîteva sute de desene. Am organizat cîteva expoziții în sat, una la București. Micii mei artiști plastici au împărtășit din tainele meșteșugului lor și în cadrul a două emisiuni la televiziune.

Nu știu dacă activitatea noastră se poate numi muncă de creație. Sînt sigură însă că olarii de mîine ai satului vor orna mai frumos ulcioarele și străchinile lor, vor ști să se îmbrace, să-și împodobească și casele cu mai mult gust. Și poate dintre ei se vor ridica unii și pe culmi mai mari, devenind creatori de valoare.

Statutul Unităților și detașamentelor de pionieri și Regulamentul Consiliilor Organizației pionierilor din Republica Socialistă România — publicate în proiect — arată că la educarea copiilor contribuie, în afară de școală, oameni de știință, cultură și artă, precum și o seamă de instituții și organizații obștești. Educația tineretului, a școlarilor, este deci o operă socială. Artistul plastic își poate avea un loc de seamă în făurirea acestei opere. Experiența mea cu copiii de la Gheboaia mi-a dovedit-o din plin. De-alungul carierei artistul adună impresii, cunoștințe, adevăruri descoperite de el, sau învățate de la alții. Cea mai generoasă și rodnică restituire a tot ce a acumulat o poate face față de generația tînără. Dacă artistul plastic vine în mijlocul lor să le ofere comorile sale modest, fără emfază, fără impresia că le ține o lecție, va avea satisfacția de a le revărsa peste cel mai fertil dintre pămînturi.

Trebuie să creăm mai mult pentru școlari, pentru vîrsta aceasta a pionieriei, trebuie să aducem prin operele noastre frumosul în mediul lor de viață, în școli. Din contactul cu copiii pe tărîmul cuceritor al artei au de cîștigat și artistul și copiii.

Putem și trebuie să dăm mai mult ajutor școlii în educarea estetică a elevilor. Mai organizat și în forme cît mai variate trebuie să pătrundă în școli, în masa mare de școlari comorile de artă ale muzeelor noastre. În această privință există un început bun făcut de Muzeul de artă al Republicii Socialiste România și de Muzeul Bruckenthal din Sibiu. Este vorba de reproducerile și pliantele care se difuzează în școli, de conferințele pe care le țin specialiștii muzeelor. Inițiativa acestor muzee trebuie continuată și lărgită. S-ar putea realiza și pune la dispoziția elevilor mai multe diafilme, filme documentare sau artistice în care să le fie prezentate de un om competent, creații de valoare universală. Cred că noi, artiștii plastici, ne putem da sprijinul și în împodobirea școlilor, a taberelor, în aranjarea lor, în alegerea reproducerilor, a desenelor care sînt expuse pe pereți. Și acesta este un lucru care trebuie făcut după criteriile frumosului, ale bunului gust, pentru că, așa cum bine știm, contribuie la educarea estetică a elevilor.

Iar în ceea ce privește propria noastră creație să ne-o închinăm mai mult copiilor. Să ne așezăm mai mult șevaletul în preajma lor, ori unde s-ar afla: în școală, în excursie, în tabără.

ANA CORDONEȚ
sculptor

Un cumul cu înalte răspunderi

Proiectul Statutului unităților și detașamentelor de pionieri și proiectul Regulamentului Consiliilor Organizației de pionieri din Republica Socialistă România, care pun bazele noii structuri organizatorice a organizației de pionieri, au trezit un justificat interes în rîndul cadrelor didactice.

Discuțiile vii, purtate cu prilejul alegerii Consiliilor organizației pionierilor din orașul Bacău, propunerile făcute pentru îmbunătățirea unor prevederi ale documentelor citate, reflectă interesul slujitorilor școlii pentru ridicarea pe o treaptă superioară a activității pionierești, în concordanță cu condițiile tot mai bune de instruire și educație create.

Așa cum se arată în documentele puse în discuție, activitatea pionierească va completa munca educativă care se realizează în procesul de învățămînt. Pe de altă parte, sarcinile majore care stau în fața organizației pionierilor privind cultivarea dragostei față de învățătură, întărirea disciplinei, educația patriotică, educarea unor trăsături pozitive de caracter ca cinstea, modestia, curajul, ș.a. sînt sarcini implicite pe care le are în vedere și școala.

Conducători de unitate, diriginți sau învățători, sîntem cointeresați în rezolvarea dezideratelor de mai sus, pentru îmbunătățirea muncii educative în ansamblul ei.

Atribuirea unei răspunderi directe privind activitatea pionierilor din detașamente, va face ca dirigintele sau învățătorul să nu mai fie, așa cum se întîmpla adesea, departe de unele activități desfășurate de pionieri, să poată orienta și îndruma cu competență munca pionierească.

Cumulînd calitatea de comandant de detașament și cea de diriginte, profesorul (învățătorul) devine un coordonator real al muncii educative, putînd astfel realiza efectiv unitatea de cerințe în munca educativă.

Pe de altă parte, s-au creat condiții mai bune pentru ca în planul de muncă al unității să se prevadă care acțiuni, care aniversări sau comemorări vor avea loc pe unitate, sau grupe de detașamente și care în cadrul orelor de dirigenție, pentru a se evita repetarea lor.

În ceea ce privește prevederea ca la adunările de primire în organizația pionierilor să participe și părinții elevilor, socotesc că este bine venită, reușindu-se în felul acesta să se atragă tot mai mult familia în munca educativă. Aceste adunări trebuie fixate însă în așa fel, încît să asigurăm participarea efectivă a părinților. Colaborarea dintre diriginte (învățător) — organizația de pionieri și familie este mult facilitată în noile condiții, deoarece principalul factor de răspundere este pedagogul.

Pentru ca fiecare învățător și profesor diriginte să-și poată organiza bine munca, este necesar ca la începutul anului școlar, precum și la începutul fiecărui trimestru, să discutăm atît în consiliile pedagogice cît și în comisiile metodice ale diriginților și ale învățătorilor obiectivele generale ale muncii educative pe școală și pe clase. În cadrul acestor discuții să precizăm și sarcinile ce revin organizației pionierilor.

În elaborarea planului muncii educative din care va face parte integrantă și planul Organizației pionierilor va trebui să asigurăm unitatea de cerințe și continuitatea în munca educativă, să evităm formalismul și paralelismul și, lucru deosebit de important, să asigurăm acțiunilor pionierești un specific. De asemenea, delimitarea sarcinilor ce revin conducerii școlii și comandamentului unității trebuie făcută la începutul anului școlar, pentru a se putea realiza o bună colaborare între acești doi factori, o coordonare a tuturor acțiunilor.

Aș vrea, în continuare, să ridic o problemă referitoare la cercurile pe materii. Din cele constatate, aceste cercuri reprezintă un important mijloc de instruire și educare a pionierilor. Ele nu au avut însă, în toate cazurile, eficiența necesară. O parte dintre pionieri care ar fi putut cîștiga prin participarea la aceste cercuri, nu au fost mobilizați datorită unor deficiențe de organizare. Pe viitor este necesar ca cercurile pionierești să primească un sprijin mai substanțial din partea secțiilor de învățămînt și a conducerilor de școli, pentru ca pionierii să beneficieze efectiv de ele. Se impune o reorganizare a acestor cercuri, plecîndu-se de la pasiunile și înclinațiile firești ale pionierilor. Mai sînt preocupări, interese cărora nu le corespund cercuri. Pe de altă parte, pentru a se realiza cerința formulată în documentele citate privind rolul Casei Pionierilor — viitor centru metodic — secțiile de învățămînt trebuie să asigure încadrarea lor cu profesori calificați, bine pregătiți, care îndrăgesc munca cu pionierii.

De asemenea, un instructaj cu profesorii și învățătorii care vor primi diferite funcții în activitatea cu pionierii socotesc a fi deosebit de necesar la începutul anului școlar, pentru precizarea noilor sarcini ce ne stau în față, sarcini pe care fiecare cadru didactic este hotărît să le îndeplinească la nivelul încrederii acordate de partid.

Prof. MIHAI LUPUSORU
membru în biroul
Consiliului Organizației pionierilor
din orașul Bacău

Nu, stereotipiei! Cîmp larg imaginației

Am citit cu o reală satisfacție, publicată în presă, în proiect, noua structură a organizației pionierești din țara noastră. Mi-a atras luarea aminte acel element nou și, desigur, esențial, care-l definește pe dirigintele clasei drept conducător al detașamentului de pionieri.

Acela care, alături de familie și societate, a devenit prin incontestabila experiență a generațiilor, factorul prim al copilăriei, al pedagogiei vîrstelor, al formării caracterelor și orizonturilor — învățătorul și profesorul — e chemat să ocupe locul central în știința educației. Astfel, vor fi evitate improvizația hazardului, „autoconducerea" de către instructori, ei înșiși copii încă, fără o pregătire pedagogică adecuată și fără acea experiență de muncă continuă și îndelungată care oferă înțelegerea complexității sufletului școlarului, diferențiat de la copil la copil, de la o categorie de vîrstă la alta, și care puteau crea o anumită stereotipie a preocupărilor, o automatizare și nivelare, lipsită de stimulente, a activităților pionierești.

Îmi amintesc cu pioșenie și recunoștință de primii mei învățători. Mă întreb și astăzi cum, prin ce intuiție, sau prin ce geniu inexplicabil al pedagogiei sale, a găsit acea tînără, pe atunci, învățătoare a școlii primare reșițene „cheia" pentru sufletul fiecăruia din cei peste 40 de elevi ai clasei sale? De ce tocmai mie mi-a cerut ca pentru serbarea finelui de an a clasei a IV-a să scriu o piesă: *Traian și Decebal*? Probabil că e mult mai mult decît pretențios să denumești „piesă" acel, exercițiu școlăresc, înscenat, de mult, într-o școală primară din Reșița, dar evident, atunci mi s-a deschis gustul scrisului... Cum a putut Doamna Rost să ghicească, să descifreze și să scoată la lumină comorile aptitudinilor care zăceau ascunse în fiecare din noi? Nu știu. E una din marile taine ale învățătorului. Profesiunea viitorului își începe drumul din primele clase ale școlii. Întrebarea *Ce să fim?* nu comportă răspunsuri șablon. Ci un sondaj atent al preocupărilor și aptitudinilor, o îndrumare grijulie și diferențiată a școlarului prin deschiderea gustului pentru frumusețea și *egalitatea* tuturor meseriilor. Cred că sublinierea egalității din punct de vedere al utilității sociale și frumuseții meseriilor a devenit cu atît mai stringentă astăzi, cu cît pot fi observate la copii unele simptome, după părerea mea, îngrijorătoare de a le categorisi în „superioare" și „inferioare".

În sfera educației zilelor noastre, a formării caracterului și a orizontului școlarului au „năvălit" impetuos o seamă de „colaboratori" (unii chemați, alți nechemați) de care trebuie însă să ținem seama cu cea mai mare strictețe. Pentru că ei acționează direct, și dacă nu sîntem atenți, fără să ne întrebe, asupra formației copilului. Mă gîndesc, în primul rînd, la programele televiziunii. Spre deosebire de copilăria trecutului limitată de multe ori la maidanul cu mingea de cîrpă, la drumețiile cînd însoțiți de învățător cutreeram împrejurimile orașului sau satului natal, la filme exotice cu Tarzan sau westernuri cu Dick Foran, la „terenul" de planorism de la marginea localității, — orizonturile copilăriei de astăzi s-au lărgit la campionatele mondiale de fotbal (incubîndu-le și noi cunoștințe geografice), la drumeții și excursii (de s-ar organiza pe școli și clase cît mai multe!) cuprinzînd întregul teritoriu istoric și geografic al patriei, la o uimitoare cunoaștere de către copii a vedetelor cinematografiei universale contemporane, la zborurile cunoașterii, nu numai peste aria restrînsă a localităților de baștină, ci peste toate meridianele mapamondului. Și atunci cînd copilul zilelor noastre îți identifică pe stradă mărcile autoturismelor, cînd îți pune întrebări nu numai despre „Sfîntul" a cărui fotografie circulă printre elevi cu prețuri de „troc" (penițe, radiere, mărgele, fructele micilor dejunuri etc) — dar și despre ultimele roluri ale lui Jean Marais sau Brigitte Bardot, cînd preferințele lui se îndreaptă spre *anumiți* cîntăreți de muzică ușoară,

Moment din solemnitatea deschiderii taberei internaționale de pionieri și școlari de la Sinaia.

Cadru deosebit de favorabil

Condițiile tot mai bune de învățătură și educație create de partidul și statul nostru, schimbările calitative petrecute în viața școlii, oferă un cadru deosebit de favorabil pentru îmbunătățirea conținutului activității pionierești, pentru creșterea aportului ei la munca de educare și formare multilaterală a elevilor.

Cele două proiecte — Statutul unităților și detașamentelor de pionieri și Regulamentul Consiliilor Organizației pionierilor din Republica Socialistă România precizează în mod sintetic, dar extrem de clar, scopul organizației de pionieri, și stabilesc obiectivele în munca organizației de pionieri. Aceste obiective sînt de natură să realizeze acea varietate atît de necesară unei activități atrăgătoare și cu puteri educative mari. Unele precizări mai sînt însă necesare, cred eu, pentru a evita paralelismul și tot ceea ce a dus pînă acum la greutăți. În proiectul Statutului unităților și detașamentelor de pionieri din Republica Socialistă România capitolul II — paragraful 11 se spune: „Unitatea de pionieri se constituie în școlile în care există cel puțin trei detașamente de pionieri. Ea cuprinde toți pionierii din școala respectivă".

Din formularea acestui paragraf nu se poate înțelege ce se întîmplă cu Casele de copii. În vechea organizare, Casele de copii școlari aveau elevi în organizații pionierești separate de organizația de pionieri a școlii. În acest mod, din capul locului, se crea un paralelism, o situație nefirească. Casa de copii avea organizație de pionieri separată de școală cu toate că elevii Casei de copii aparțineau școlii. Nu este cazul să insist asupra consecințelor acestei situații. Ea trebuie să se clarifice acum.

Este bine că în Statut ponderea activităților pionierești este orientată către un contact mai strîns cu natura, cu frumusețile patriei noastre, că se pune un accent mai puternic pe cunoașterea istoriei patriei, a tradițiilor poporului nostru.

Pentru educarea patriotică a pionierilor consider că un rol important, în cadrul organizației de pionieri trebuie să-l joace vizitele și excursiile în locurile legate de istoria poporului nostru cum sînt: Grădiștea Muncelului — pentru trecutul statului dac, Curtea de Argeș — pentru trecutul istoric al Țării românești, Putna, care de curînd a împlinit o jumătate de mileniu — pentru trecutul istoric al Moldovei, Bobîlna — pentru trecutul istoric al Transilvaniei, precum și locurile și monumentele de seamă care vorbesc despre lupta partidului, a clasei muncitoare. Vizitarea acestora să fie organizată neapărat cu toți elevii în anii pionieratului. Să nu rămînă pionier care să nu le vadă, vizita în aceste locuri să facă parte din programul pionieresc.

Ar fi bine ca în această acțiune Consiliul Național al Organizației de pionieri din Republica Socialistă România să fie sprijinit pe bază de prevederi înscrise, de către C.F.R. și O.N.T.

În ceea ce privește organizarea „Zilei Pionierilor", în proiectul de Regulament al Consiliilor Organizațiilor pionierilor din Republica Socialistă România se arată: „Consiliul Național — organizează sărbătorirea „Zilei pionierilor" din Republica Socialistă România". Consider că ar fi mai util și mai practic ca în această zi să se organizeze și manifestări ca defilare, paradă, jocuri sportive. Astfel „Ziua pionierilor", prin amploarea manifestărilor pe care le va include va deveni o mare sărbătoare a pionierilor la care vor participa marea masă a școlarilor. Consider, de asemenea, că este mai bine ca „Ziua pionierului" să fie fixată în prima duminică după încheierea anului școlar.

Prof. RADU MIHAI IORGULESCU
Președinte al Consiliului raional
al Organizației de pionieri
„30 Decembrie"

Oameni şi pasiuni

Ne-am obişnuit să vedem oamenii cu care ne întîlnim pe toate meridianele cotidianului, cu care ne încrucişăm drumurile în haina lor profesională, în cutele căreia insolitul nu îşi are loc, sau s-ar părea că nu-şi mai are loc...

Şi totuşi...

Mulţi dintre cei pe care îi ştim şi încă şi mai mulţi dintre cei pe care nu-i ştim, au în afara preocupărilor lor profesionale pe care le onorează printr-o cald dăruită activitate şi altele... Gama acestora din urmă, de la pasionatul după întreceri sportive, la colecţionarul consacrat şi de la cercetătorul amator la „descopertorul de nou", recunoscut este largă, atît de largă încît la tot pasul poţi să descoperi cîte un inedit în aspectele ei. Pe acest drum însă, de cele mai multe ori, micile satisfacţii, crescute la şcoala stăruinţei, trec hotarul marilor mulţumiri sufleteşti, diletantismul dispare topit de flăcările autentice şi entuziaste ale pasiunii, ale marii pasiuni chiar... Apar realizări pe un plan interior a căror valoare umplu timpul liber. Uneori, cînd discernămîntul propriu impune alegeri lipsite de eroare, timpul liber este depăşit şi omul trece chiar integral la o nouă activitate, în fiinţele căreia îşi împlineşte viaţa, ajungînd un creator de nou şi de frumos. Pe acest drum însă, se pot întîlni la toate etapele pasageri opriţi sau în mers.

Şi printre educatori există asemenea oameni cu pasiuni — şi încă mulţi.

Din dorinţa de a-i cunoaşte, de a le afla realizările, deschidem acum acest nou itinerar în lumea extraprofesionalului.

De la tabloul lui Mendeleev la tablourile lui Tonitza

Pătrundem în locuinţa unui profesor de chimie. Chiar dacă nu am fi ştiut acest lucru, faimosul tablou al lui Mendeleev, executat cu mare atenţie şi migală, la scară mare, în tuş negru şi roşu, expus la loc de cinste pe peretele holului de la intrare, ne sugerează clar legăturile dintre locatar şi „arta" transformării substanţelor. Aşa şi este, tovarăşul Nicolaie Bărăscu, la care ne aflăm, este profesor de chimie la liceul „Nicolae Bălcescu" din Capitală. L-am cunoscut cu o zi în urmă, în laboratorul şcolii, într-o sîmbătă după amiază, cînd (deşi ne aflăm în plină vacanţă), preocupat de îmbogăţirea „artileriei" cu care îşi susţine ofensiva pe frontul predării, cum ne-a spus, completa nişte liste de materiale necesare activităţii sale didactice.

Urmîndu-l, pătrundem în cele două încăperi ale locuinţei, cu ochii la tablourile de pe pereţi, aşezate după geometria colecţionarului şi o anumită ordine de apreciere, ca la o expoziţie.

Aici contemplăm „Jucătorii de şah" al lui Ciucurencu, dincolo o „Sena", semnată de Pallady, mai încolo ne surprinde „Fata ciobanului" a lui Tonitza (din studiu pentru „Orfanii"), apoi „Peisajul cu minaret" a lui Fr. Şirato, „Arlechin şi Colombina" a lui Iser, un tablou de Othon Friesz, alt Pallady, Tonitza, Mutzner, Ciucurencu, Şirato, C. Baba. Pe unul dintre pereţi „Circiumăresele" lui N. Petraşcu, ne surîd, alături de o „Veneţie" şi un peisaj la Mangalia (biserica greacă)... Nu ştii la care să te opreşti, ce să admiri mai mult, în timp ce gazda noastră ne vorbeşte despre fiecare cu pasiunea îndrăgostitului şi erudiţia adeseori prolixă a colecţionarului entuziast şi competent.

„Ce simplitate, şi cîtă forţă totuşi, execuţie largă şi păstoasă într-un colorit în acelaşi timp cald şi discret..." ne spune profesorul Bărăscu, oprindu-se, odată cu noi în faţa peisajului din Chioggia a lui N. Petraşcu, apoi, îndreptîndu-se spre un alt perete, ne atrage atenţia asupra tendinţei lui Şirato de a utiliza culori neutre şi de a descompune forma prin intermediul luminei.

„Vedeţi? Pictorul a apelat la tonuri discrete: griuri, ocru, albastru deschis, chiar un brun, pe care îl întîlnim curent în ceramica populară. La Şirato albul şi negrul intervin în aceeaşi măsură pentru a învălui ansamblul tabloului"...

Să mai adăugăm oare cîteva cuvinte despre cele cîteva covoare de artă, oltneşti foarte vechi şi „Siebenbürgen", care completează parcă, încîntarea ochiului?

File din istoricul unei pasiuni

Ne-a surprins afirmaţia profesorului Nicolaie Bărăscu după care această culegere, această strîngere la un loc a frumosului, a fost cea de a doua pasiune a lui. O a doua pasiune, generată de cea dintîi...

Afirmaţia însă a fost urmată de explicaţie. Interlocutorul nostru a debutat în viaţă ca inginer chimist. Industria cărbunelui, a petrolului, cea metalurgică au fost arenele pe care tînărul inginer s-a străduit să lupte cu pasiunea, care în cele din urmă l-a răpit încadrîndu-l într-o nouă şi mult dorită existenţă, aceea de profesor.

Faptul că în timpul studiilor de la politehnică s-a susţinut din micul salariu de pedagog (în aceeaşi şcoală unde astăzi predă chimia), este acum, poate semnificativ pentru orientarea profesională a omului. El a fost însă şi hotărîtor, făcîndu-l să îndrăgească o muncă pe care, în cele din urmă, a ajuns s-o practice cu pasiune.

Prima pasiune însă a adus-o pe a doua. Locuind într-o casă, situată în apropiere de şcoală şi în care erau două ateliere de pictură, a învăţat să admire, a făcut primii paşii pe treptele şcolii sensibilităţii la frumosul exprimat prin culoare... A cunoscut pictori, a frecventat mari artişti ai penelului, rînd pe rînd uleiurile au venit să se strîngă între pereţii casei şi a apărut, după douăzeci şi atîţia de ani, „COLECŢIA PROF. NICOLAIE BĂRĂSCU", citată de atîtea ori în revistele de specialitate.

O geografie neobişnuită

L-am surprins pe profesorul Bărăscu privindu-şi tablourile. În privirile lui strălucea mulţumirea omului care soarbe puteri pentru întreaga lui muncă şi dragoste de viaţă din frumosul pe care şi l-a apropiat ţinîndu-i necesar ca aerul. Ceea ce vedeam acum a fost văzut şi admirat de vizitatori din locuri depărtate ale lumii. Înălţîndu-se pe vîrfuri, interlocutorul nostru a desprins un tablou de la locul său prezentîndu-ne să citim textul unei mici etichete lipite pe dosul ramei. Era unul din tablourile care a călătorit mult ca participant la diferite expoziţii în ţară şi peste hotare. — Berlin, Moscova, Praga, Drezda, Londra, Zurich, Budapesta, Varşovia şi Belgrad. Urmărind ideea colecţionarului de valori artistice mi-am închipuit pentru o clipă că surprindem admiraţia din sutele de mii de ochi, care au trecut prin faţa acestor picturi, din atîtea muzee şi expoziţii. Da, ne-am închipuit această realitate şi am înţeles şi mai bine care poate fi funcţia socială a colectiei şi colecţionarului, izvorîtă din entuziasm autentic şi pasiune trăită cu exigenţa competenţei.

Deodată, ca la o apăsare de buton care schimba pe ecranul televizorului imaginea, ne-a apărut surprinzător de neaşteptat în minte, tabloul unei are de chimie, în care, de la catedră, explicînd, profesorul le vorbeste elevilor săi cu căldură despre relatiile dintre structură şi culoare, strecurînd printre exemple, atunci cînd este vorba de nuanţa unei culori cîte o aluzie la albastrul deschis al lui Şirato, roşul lui Iser sau anumite tonuri din creaţiile lui Pallady...

DUMITRU TEODORU

Profesorul Nicolaie Bărăscu la el acasă

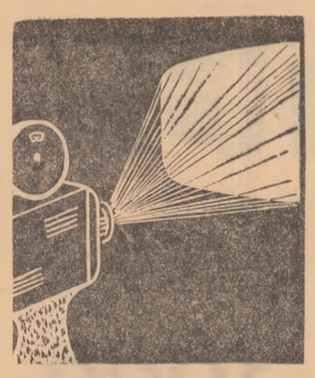

DISCURI

Sezonul estival anunţă ca de obicei o recoltă bogată în special pentru amatorii discului de muzică uşoară. Totuşi o serie de imprimări realizate de „Electrecord" în ultima perioadă reţin atenţia celor care lucrează în învăţămînt, constituind piese care, îmbogăţind discotecile şcolare, pot fi valorificate cu deosebit folos în cadrul procesului de învăţămînt.

Ne voi referi în primul rînd la două apariţii din seria „Teatru pe disc" „Ziariştii" de Al. Mirodan (16-EXE 0218) şi „Azilul de noapte" de M. Gorki. Piesa apreciatului nostru dramaturg este prezentată în distribuţia prestigioasă a Teatrului Naţional, avînd în frunte pe artiştii poporului Radu Beligan în rolul lui Cerchez şi Marcel Anghelescu în rolul lui Romeo Ionescu, sub conducerea regizorală a maestrului emerit al artei Moni Ghelerter. Un impresionant mănunchi de fruntaşi ai scenelor noastre reuneşte „Azilul de noapte", care însumează totodată puternice vibraţii evocatoare ale interpretării unor mari actori pe care spectatorii nu-i mai pot vedea. Avem prilejul să ascultăm vibraţia vocii lui Ion Manolescu în rolul lui Satin, a lui Al. Critico în rolul Baronului, a lui Jules Cazaban în rolul lui Bubnov, a lui George Vraca în rolul lui Vaska Pepel, Maria Filotti — Krasnia, Vladimir Maximilian — Tătarul. Actori reputaţi ca George Storin, Aura Buzescu, George Calboreanu, Irina Răchiteanu, Costache Antoniu, Gheorghe Ciprian etc. completează strălucita distribuţie a acestei imprimări, făcînd din ea un preţios auxiliar în lărgirea orizontului de cunoaştere al elevilor prin familiarizarea lor cu piscurile creaţiei dramatice universale, precum şi un strălucit argument al educaţiei estetice.

Disc cu caracter antologic imprimarea „Victor Eftimiu citeşte din versurile sale" (EXE 0228) contribuie la familiarizarea elevilor cu creaţia unuia dintre decanii literaturii noastre actuale.

Pentru profesorii care vor preda la liceu istoria muzicii semnalăm, dintre discurile imprimate în ultimul timp, o realizare care îmbracă caracter de veritabil eveniment artistic. Este vorba de discul cuprinzînd „Simfonia fantastică" de Hector Berlioz (ECE 0225) în interpretarea orchestrei concertelor „Lamoureux" din Paris, dirijată de vestitul şef de orchestră Igor Markevitch. În sfera aceloraşi preocupări didactice vom menţiona de asemenea, înregistrarea orchestrei simfonice a Filarmonicii „George Enescu" dirijată de Roberto Benzi cu celebrele lucrări ale lui Franz Liszt „Simfonia Faust", „Procesiunea nocturnă" şi „Valsul Mefisto" (ECE 0212, 0,213), precum şi „Simfonia nr. 3 în fa major" şi „Uvertura tragică" de Johannes Brahms în interpretarea orchestrei „Wiener Symphoniker" condusă de Wolfgang Sawallisch.

Mai puţin darnic în această perioadă cu cei mai mici amatori de discuri, „Electrecord" nu i-a uitat totuşi. Sîntem convinşi că cunoscutul basm al lui B. St. Delavrancea „Neghinită", într-o frumoasă versiune dramatizată, va constitui prilej de încîntare pentru mulţi „discofili" de vîrstă prescolară şi din primele clase. Atenţie, deci, educatoare şi învăţători!

FILME

În cadrul acţiunii generale de modernizare a învăţămîntului o atenţie sporită se îndreaptă către producţia de filme didactice şi utilizarea acestora în cadrul predării, fixării şi recapitulării cunoştinţelor la diferite discipline predate în şcoala de cultură generală. După cum se ştie studioarele „Alexandru Sahia" şi „Animafilm" au realizat în cursul anului trecut şi la începutul acestui an, la cererea Ministerului Învăţămîntului şi cu concursul unor specialişti de prestigiu — oameni de ştiinţă, pedagogi şi psihologi — o serie de filme cu certă valoare didactică, experimentate cu bune rezultate şi care desigur vor fi utilizate amplu, generalizat, în noul an şcolar. Asemenea filme sînt, de pildă, „Faţa pămîntului" care prezintă în mod plastic, cu deosebită forţă de sugestie, acţiunea agenţilor externi asupra scoarţei pămîntului, rolul modelator al vînturilor, al ploilor şi al celorlalţi agenţi externi care modifică sau definesc înfăţişarea exterioară a străvechii Terra şi „Relaţiile între organisme în natură" care tratează în mod deosebit biocenoza pădurii de stejar. Pentru modernizarea predării cunoştinţelor de fizică au fost terminate şi au intrat de curînd în dotarea Arhivei naţionale de filme şi al filmotecilor regionale, filmele didactice „Legile dinamicei" şi „Lucrul mecanic", pentru matematică s-a realizat filmul „Cazurile de egalitate ale triunghiurilor" iar pentru chimie partea întîi din filmul „Chimizarea gazului metan".

Continuînd acţiunea de stimulare şi îndrumare a producţiei de filme didactice conform unui plan de perspectivă, Ministerul Învăţămîntului a cerut studioarilor de specialitate să realizeze pentru anul şcolar 1966—1967 o serie de filme menite să contribuie la adîncirea caracterului intuitiv al predării ştiinţelor naturale, chimiei şi fizicii. Astfel este în plin proces de producţie filmul „Influenţa agenţilor interni asupra scoarţei pămîntului", care constituie continuarea şi întregirea temei tratate în filmul „Faţa pămîntului". De asemenea, se află în stadiu avansat de realizare partea a doua a filmului „Chimizarea gazului metan" şi urmează să intre în curînd în lucru partea a treia a aceluiaşi film. Cu două titluri se va îmbogăţi colecţia de filme didactice consacrate predării fizicii. Sînt prevăzute să se realizeze filmele „Fenomene electromagnetice şi aplicaţiile lor" şi „Inducţia electromagnetică şi maşinile electrice".

Cadrele didactice de specialitate au făcut adesea observaţii critice justificate cu privire la carenţa filmelor didactice realizate special în vederea predării unor lecţii la disciplinele umaniste. După cum ne informează serviciul de material didactic din Ministerul Învăţămîntului, în momentul de faţă sînt create premisele pentru stimularea producţiei de filme didactice şi în domeniul disciplinelor umaniste. Este în curs de elaborare un studiu privind modernizarea predării cunoştinţelor şi a materialului didactic utilizat în cadrul predării şi o tematică de filme care vor fi realizate în următorii ani. Se prevede, de pildă, ca pentru lecţiile de istorie să se realizeze cîteva filme despre cetăţile feudale pe teritoriul ţării noastre şi despre revoluţia de la 1848.

CALEIDOSCOP

Dintr-o statistică recentă, centralizînd datele privitoare la situaţia analfabetismului în întreaga lume, relese următoarea situaţie:

Europa 7—9%
America de Nord 11—12%
America de Sud 40—42%
Asia 60—64%
America Centrală 73%
Africa 77—81%

Parcurgînd cifrele acestui tablou, este imposibil să nu observi trista moştenire lăsată de colonialism în lumea pe care a stăpînit-o.

■

Timp de mulţi ani, s-a crezut că Imhotep, „primul matematician" al Egiptului, stăpîn al tainelor scrisului colorat pe papirusuri şi „învăţătorul" meşterilor vechiului Egipt în tainele fabricării pietrelor preţioase artificiale, a fost doar un personaj legendar, care nu ar fi existat în realitate. Recent arheologii au descoperit la Saquarah, în necropola faraonilor care au domnit la Memfis, două morminte bogat împodobite cu picturi murale, vechi de peste 4500 de ani. Cu acest prilej, ei au găsit suficiente dovezi, pentru a atribui unul dintre morminte lui Imhotep, care după cele constatate aici, a fost nu numai un strălucit „profesor" al scribilor Egiptului antic, dar chiar şi constructorul inspirat al celebrei piramide în trepte a faraonului Zoser.

■

Una dintre cele mai vechi relatări ale activităţii şcolare păstrate de istorie s-a desfăşurat în „Casa tăbliţelor" (denumirea unei instituţii şcolare dintr-o veche cetate summeriană). Dialogul, care reproduce lecţia a fost scris pe o tăbliţă de lut acum aproape 4 000 de ani. Iată-l:

Fecior al Casei tăbliţelor (adică elev, n.n.), unde te-ai dus din cea mai fragedă vîrsta?

— M-am dus la Casa tăbliţelor.

— Ce-ai făcut la Casa tăbliţelor?

— Mi-am spus tăbliţa pe de rost, mi-am luat apoi gustarea, mi-am pregătit o altă tăbliţă, am acoperit-o cu semne, am isprăvit; apoi mi s-a arătat ce am de învăţat pe dinafară şi după amiază mi s-a dat lecţia de scris. La sfîrşitul orelor de lucru de la Casa tăbliţelor (adică a orelor de clasă, n.n.), am plecat acasă. Aici am intrat şi l-am găsit pe tata şezînd. I-am povestit tot ce am de scris, i-am spus pe dinafară tăbliţa şi tata a fost încîntat. Cînd m-am deşteptat în zori de zi, m-am întors spre mama şi i-am spus: — Dă-mi gustarea, trebuie să plec la Casa tăbliţelor. Mama mi-a dat două pîinişoare şi m-am dus la Casa tăbliţelor. Aici, „Maimarele de rînd" mi-a spus: Ai întîrziat. De ce ai întîrziat? M-am speriat, şi cu inima temătoare, m-am aplecat cu respect înaintea lui".

■

O interesantă reconstituire a bazei reale din care s-a născut o cunoscută legendă, a fost realizată de profesorul universitar atenian Janis Galanopulos. Acesta a demonstrat legătura dintre mitul lui Deukalion despre un pretins potop şi o catastrofă geologică petrecută în regiunea arhipelagului grecesc, cu 26 de secole în urmă. Datorită unei erupţii explozive a vulcanului Santorin, un val uriaş a acoperit peninsula Atica, „spălînd-o" literalmente de pămînt. Evenimentul telluric a fost agravat de faptul că, datorită imensei cantităţi de cenuşă vulcanică în atmosferă, s-au produs ploi violente care au sporit calamităţile naturale din acea perioadă. O parte a ţărmului Aticei s-a prăbuşit definitiv. Deukalion, pretinsul fiu al lui Prometeu, era pe atunci rege în Atica. Felul cum el a reuşit să se salveze, împreună cu soţia sa, Pirha, a constituit „simburele" de adevăr în jurul căruia s-a ţesut apoi cunoscuta legendă despre potop.

■

Experţii în problemele de oceanologie ale O.N.U. sînt foarte îngrijoraţi de soarta balenelor. După datele statistice cunoscute, spre 1930 existau numai în mările sudului peste 400.000 de exemplare. Cercetări recente au permis să se considere că în prezent numărul balenelor din aceeaşi regiune a oceanului planetar nu trece de 35.000. Pentru a se evita totala dispariţie a preţiosului animal, s-a hotărît convocarea unei conferinţe internaţionale pentru determinarea mijloacelor de protejare a balenelor.

Expoziţia de grafică Gheorghe Dobre

La Alexandria, în plin sezon estival, orele de răgaz sînt, prin firea lucrurilor, ore de evadare de sub tirania termometrului. Cetăţeanul îşi caută satisfacţii modeste în zonele umbroase, sau în tovărăşia unei cărţi, neapărat captivante. Concurînd cu tentaţii de acest ordin, expoziţia tînărului profesor de desen Gheorghe Dobre constituie o oază calmă ce te invită într-o altă natură, ce scapă coordonatelor geografice.

Folosind cîteva tehnici ale graficii de şevalet — tuş, acuarelă, ceracolor — autorul îşi impune un dialog sprinten, dar nu lipsit de spiritul meditativ al unei sensibilităţi de veritabil artist. Cuceritoare sînt în primul rînd desenele reprezentînd copii. Se pare că fuziunea între delicateţea liniei, vioaie şi sigură în acelaşi timp şi tematica abordată, nu se datorează numai contactului permanent, în virtutea profesiei, cu copii. Există un mod de a înţelege lumea, un stil al perceperii naturii şi al traducerii ei în linii şi tente de culoare, care atunci cînd nu se lasă copleşit de tehnicism păstrează valenţele abstracţiei pline de sinceritate. Aceste calităţi, de loc minore, stau în miezul valoric al lucrărilor expuse. Şi dacă pe alocuri autorul a fost tentat să se lase condus de rezolvări tehnice întîlnite în grafica de revistă, acestea nu ajung să ne dea senzaţia de lucru deja văzut. Ele sînt subordonate — poate instinctiv — expresiei, asimilate, ceea ce face dovada unei personalităţi care se conturează armonios şi nu e deprinsă să plătească tributuri dureroase.

Ne-au atras atenţia cu deosebire: Compoziţie cu copii (tuş), Peisaj cu pomi (tuş), Peisaj nocturn (ceracolor), Cap de copil (tuş), Tînăr cooperator (tuş). Aceste lucrări trădează o dăruire şi o pasiune pentru creaţie ce depăşeşte pe aceea a profesorului obişnuit de desen. În faţa motivului şi a intenţiei plastice, profesorul lasă deoparte bagajul profesional, pe baza căruia face demonstraţii în faţa elevilor, se abandonează pentru a caligrafia întreagă proprie şi emoţie.

Salvate de pedanterie, virtuţile grafice ale lui Gheorghe Dobre sînt evidente şi în lucrări mai pretenţioase: (ilustraţie la „Seminţe ale mişcării" de Darie Novăceanu), impuse de un text mai elevat, care presupune traducerea sa în simboluri şi nu în descripţie grafică.

Actuala expoziţie a tînărului profesor din Alexandria atinge nivelul unui debut artistic. Ca fapt de cultură, apreciem aportul plin de semnificaţii al tinerei generaţii de profesori de desen din care face parte şi Gheorghe Dobre, la statornicirea convingerii că talentul autentic nu trebuie dizolvat în activitatea limitată a catedrei, ci întreţinut la temperatura pasiunilor ce pot fi împrăştiate amplu.

V. SAVONEA

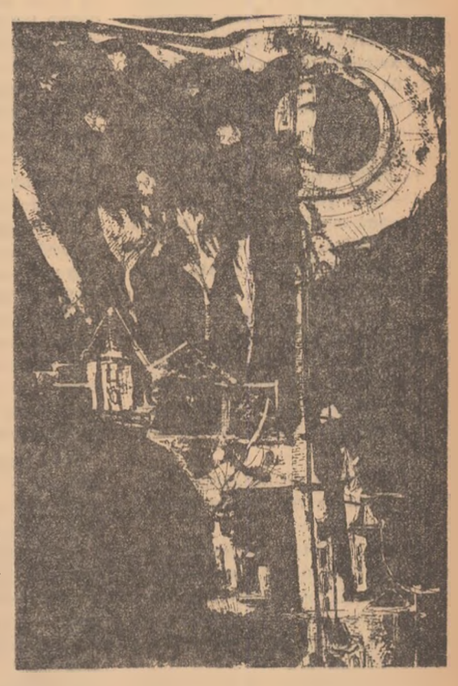

GH. DOBRE — *Peisaj nocturn*

La banchetul de sfîrşit de an

Colegul meu, profesorul de matematici, a fost la banchetul absolvenţilor clasei a unsprezecea. Deprins să trăiască şi să se mişte într-o lume de formule, de implicaţii şi deducţii, era acum pus în faţa unui aspect nou al personajelor cu care lucrase în ultimii ani şi timiditatea înţeleptului, care totdeauna e tentată să atribuie pasul superiorităţii celor cu gesturi degajate, îl făcea să se ascundă în spatele paharului său de vin... Prin dreptul lui, pe tocuri înalte, a trecut vaporoasă una dintre absolvente...

„Constatarea îmbătrînirii tale, se gîndea profesorul, e un salt... calitativ. O realizezi în clipa cînd surprinzi bine faptul că adolescentul pe care l-ai avut elev a devenit om tînăr.

Ca să-i confirme parcă această constatare, profesoara de franceză, aflată lîngă el, a remarcat:

— N-aş fi crezut că Mihaela Ionescu ştie atît de bine să umble pe tocuri.

„În tonul ei (gîndi profesorul) e şi surprindere şi puţină dezaprobare. E surprindere, pentru că îi vede pe elevii noştri de fiecare zi aşa cum vor fi ei de acum înainte în fiecare zi".

Bentiţa albă care camufla bretonul fetei la lecţii îi dădea un aspect de gravitate copilărească. Acesta a dispărut odată cu înlăturarea cauzei, adică a panglicuţei. Nu pot spune că nu-i stă bine cu breton, nu pot spune însă nici că în primul moment n-am avut o tresărire de dezaprobare. O dezaprobam determinat de faptul că m-a scos din obişnuinţă. Nu eram obişnuit s-o văd aşa! Cîte din dezaprobările noastre nu pornesc dintr-o lipsă de acest fel şi de cîte ori trecem de aceea, în ochii copiilor, drept „neevoluaţi".

În tonul colegei mele era însă şi puţină ciudă parcă, şi asta e mai rău. Ciuda poate proveni dintr-o lipsă de înţelegere (inexplicabilă pentru mine), sau chiar dintr-o minusculă doză de invidie... Pentru cineva care se analizează mai mult (nu în oglindă dar poate şi acolo), nu ar fi acesta un semn că tinereţea... îşi ia zborul?

Hm! Nu-mi convine să mă aventurez cu analogille pe acest tărîm! M-am surprins deunăzi gîndindu-mă cu neplăcere la introducerea calculului probabilităţilor în liceu. E pentru mine un semnal de alarmă! Înseamnă că pe undeva aş respinge noul, poate, pentru că o anumită osificare „euclidiană" a minţii mele devine un factor incompatibil cu el... Manualul de analiză matematică pentru clasa a XI-a, acea minunată carte, nu oare din aceleaşi motive a stîrnit nu prea de mult reacţiile potrivnice ale unora din colegii mei?

— În orice caz (i-a continuat parcă gîndul profesoara de franceză), noi nu ne fardam ochii chiar aşa!

— Şi dacă o fată ţi-ar răspunde colega, că a văzut acum cîtva timp un film foarte vechi la televizor, că eroina de acolo avea gura fardată în formă de inimă şi rimelul punctat pe pleoape, dacă ar remarca această elevă că generaţia ei a renunţat cel puţin la ruj... poate că ar avea şi ea partea ei de dreptate...

— Bine, dar e urît!

— Şi ei consideră că felul cum se farda generaţia anterioară e urît, dar au respectul să nu ne-o spună!

Profesoara de franceză, o persoană inteligentă şi care se ştia încă frumoasă, deci pe care butada colegului nu putea s-o atingă, a zîmbit şi l-a ameninţat cu degetul.

— Colega, începi să susţii lucruri pe care nu le crezi, numai din cauza spiritului de contradicţie, ca intelectualii înrăiţi care nu aceptă nici o dată să aibă altul ultimul cuvînt. Trebuie să recunoşti că valsul era cel puţin mai elegant şi mai decent decît twistul (absolvenţii începuseră să danseze în dreptunghiul dintre mese).

— Mai elegant da, mai decent nu! Poate că nu era nici mai elegant. Generaţia dinaintea lui Strauss a considerat valsul ca pe un dans imoral: partenera era ţinută de talie. În privinţa aceasta twistul se aseamănă cu menuetul: fiecare evoluează la distanţă!

— Banalităţi, profesore!

Orice adevăr termină prin a fi o banalitate! Dar să revenim la tinereţe. Ni se cere nouă, celor vîrstnici, să-i „înţelegem" pe tineri, adică propriu-zis să ni-i explicăm. De „înţeles" nu o putem face la propriu, pentru că nu pornim de la aceleaşi premise. Totul e să admitem că ei pot porni şi de la alte premise decît ale noastre.

— Totuşi, twistul este disgraţios. Uită-te la Steluţa!

— Steluţa are şapte la educaţia fizică şi asta numai ca să nu-i strice media generală, dar Cristian şi Delia au zece şi-i găsesc foarte graţioşi. Graţia presupune forţă. Şi aceasta e adevărat începînd cu balerina şi terminînd cu tigrul. Dansul modern tinde să devină tot mai mult gimnastică suedeză (vezi madisonul). Nu găsesc nimic rău în twist. Orice manifestare de ritm şi abilitate e frumoasă dacă e făcută cu supleţe.

— În orice caz, generaţia asta e prea liberă la vîrsta ei! Bunicii noştri...

— Bunica mea s-a măritat la 13 ani, deşi pe vremea aceea nu exista twist.

— Bine, dar rochiile acestea prea sînt scurte şi coafurile prea sînt peste ochi.

— Mama purta în tinereţe rochii şi mai scurte, cu talia joasă şi pălăriile ei o obligau să stea cu capul pe spate ca să poată privi înainte. Mie tinerii mi se par suficient de decenţi şi de cuminţi, chit că se pot da astăzi, cum se puteau da şi atunci, exemple contrarii!

— N-ai dreptate.

— Îmi vorbeai adineauri de spiritul de contrazicere al unor intelectuali!

— Nu încerca să-i scuzi pe adolescenţi acolo unde n-au nici o scuză. Ţii minte cum a venit Viorela cu ciorapii aceia „frumoşi" la şcoală?

— Pe vremuri era indecent ca fetele să poarte ciorapi de culoarea pielii, şi li se cereau, alături de plasa pentru păr, ciorapi negri. Acum, numai pentru că moda a evoluat invers, trebuie să ne schimbăm şi noi optica? Nu ştiu cum, dar parcă unii profesori luptă împotriva modernului vestimentar în sine şi mă întreb dacă nu cumva este un fel de impenetrabilitate în faţa noului...

— Bine, dar nu e frumos!

— Am mai auzit această obiecţie. Dar e sigur oare că e frumos numai ce ne place nouă, şi urît numai ce nu ne place? Nu merg pînă acolo încît să accept freza de troglodiţi a beatls-ilor. Dar cînd a apărut moda părului scurt, am privit-o bucuros. Ce rost are să faci teoria codiţelor şi a cosiţelor bogate, cînd coafura scurtă e graţioasă, comodă, curată şi uşoară?

— Cocteau a spus: moda e ceea ce se demodează!

— S-o lăsăm să se demodeze fără ajutorul nostru. Astfel nu facem decît s-o permanentizăm. Şi apoi, între anumite margini tinereţea trebuie acceptată cu înnoirile ei, chiar ciudate uneori.

— Vorbeai de margini!

— Tocmai ele dau caracterul relativ şi subiectiv al aprecierilor noastre. Pentru fiecare, marginile sînt altele. De elasticitatea lor depinde de multe ori forţa noastră de acomodare cu lumea celor tineri în care ne mişcăm...

În faţa profesorului s-a înfăţişat îmbujorată, graţioasă, intimidată şi... totuşi îndrăzneaţă, una dintre absolvente.

— Tovarăşe profesor, daţi-mi voie să vă invit la dans!

Mai fîstîcit şi mai îmbujorat a fost profesorul:

— Dar eu nu ştiu, fetiţo, să dansez aşa ca voi!...

— Nici nu trebuie: au avut grijă băieţii să vă pună un dans mai lent.

Ridicîndu-se stînjenit, profesorul a mai avut timp să-i şoptească vecinei sale, profesoara de franceză.

— Şi cîteodată „marginile" le ştiu tinerii mai bine decît noi: Uite, au evitat twistul!

CONSTANTIN OTTESCU

Meridiane

GENEVA

B.I.E. — 1966

B.I.E., denumire prescurtată pentru Biroul Internațional de Educație de la Geneva, a început ca instituție legată de fosta Ligă sau Societate a Națiunilor și a continuat și după ce aceasta a încetat de a exista. Să vedem oare aci și o dovadă că temeliile sale ideologice erau mai solide, decît cele ale Ligii"? Faptele pledează în acest sens.

Într-o ședință de lucru, din februarie acest an, a Comitetului executiv, prof. Jean Piaget, a cărui viață se împletește cu aceea a B.I.E., spunea:

— Cînd, în pragul celui de al doilea război mondial, Societatea Națiunilor sucomba, pe banca aceea din fața biroului meu, ne-am adunat eu, d-l Rossello și cu secretara noastră să ne consfătuim. Ce să facem? Si ne-am hotărît să continuăm, cu oricît de modeste mijloace, o cît de modestă activitate. Și așa am supraviețuit.

După război, Organizația Națiunilor Unite (O.N.U.) luînd locul instituției similare antebelice, pe un plan mai larg și cu principii mai precise la bază, și-a creat și organul său propriu, care să se ocupe de problemele educative, culturale și științifice. Acest organ specializat — cum i se zice în termeni consacrați — este U.N.E,S.C.O. U.N.E.S.C.O. are, desigur, resurse relativ mai mari în comparație cu B.I.E., U.N.E.S.C.O. desfășoară o activitate cu evidente rezultate pozitive, în cele mai diverse ramuri ale științei, culturii și educației. El nu s-a putut lipsi însă de concursul și experiența valoroasă a instituției de pe malurile lacului Leman, de pe terasa căreia se poate vedea statuia marelui cetățean al Genevei, Jean Jacques Rousseau, și care e găzduit în aceeași clădire cu institutul, care poartă numele acestuia.

★

Anul acesta B.I.E. a întrunit din nou peste 200 de delegați din numeroase țări, — prilej nimerit de a se avea o vedere de ansamblu asupra mișcării educative de pe tot globul pămîntesc, de a dezbate unele probleme de interes general actual, prilej totodată de contacte între oamenii școlii și științei pedagogice din toate țările participante [1]).

Inaintea Conferinței Internaționale de Instrucție publică, pe care B.I.E. în colaborare cu U.N.E.S.C.O., o ține anual în timpul verii, anul acesta au avut loc și lucrările Consiliului, pentru o serie de probleme, care au rămas nerezolvate de la ședința din februarie a Comitetului Executiv.

S-a început, cum era și firesc, cu lucrările Consiliului. Au fost două zile de dezbateri aprinse (4 și 5 iulie) asupra unor probleme, dintre care două au însemnat, cu deosebire, o confruntare de poziții și o indicație asupra direcției în care activitatea B.I.E. se va dezvolta în viitor: un nou statut pentru B.I.E. însuși și prezența Portugaliei la lucrări. În ambele cazuri, rezoluțiile adoptate au demonstrat, după părerea noastră, că și de astă dată B.I.E. a găsit în el, în forțele care-i alcătuiesc structura și în structura sa însăși, resurse pentru a se depăși și a se integra în contemporaneitate.

În ce privește stabilirea unui nou statut, s-a hotărît ca o comisie, formată din reprezentanți a 21 de țări, printre care și țara noastră, să ia ființă, și aceasta va avea sarcina să alcătuiască un proiect de statut, care va fi prezentat la viitoarea sesiune. Avem satisfacția să spunem că delegația țării noastre a avut un rol însemnat în rezolvarea cu succes a acestei probleme. Sîntem convinși că, dacă se va lucra și în cadrul comisiei în același spirit de sinceră colaborare și înțelegere, B.I.E. își va putea croi drum pentru o nouă perioadă de realizări importante.

În ce privește prezența Portugaliei la lucrările B.I.E., aceasta a constituit, timp de trei ani de zile, cîmp de dispute care amenințau existența a însăși instituției, în ori ce caz posibilitatea ei de a-și continua activitatea. Pe deasupra tuturor controverselor și rezervelor și-a făcut drum însă o atitudine salvatoare: condamnarea în fond a politicii educative de discriminare rasială a colonialismului salazarist. Pînă la urmă au fost învinse și rezervele de formalism juridic ridicate la rangul de cazuistică subtilă și s-a hotărît ca Portugalia să nu mai fie invitată la lucrările B.I.E. cîtă vreme va înțelege să practice încă politica sa antiprogresistă și antiumană. E o formulă oarecum de compromis, dar e totuși o victorie pentru ideologia progresistă a educației, ca și pentru B.I.E. Țara noastră a jucat și aci un rol însemnat.

După primele două zile de activitate a Consiliului, s-a trecut la lucrările Conferinței de Instrucție Publică. Pe ordinea de zi a Conferinței au fost trei puncte: organizarea cercetării pedagogice, personalul didactic în străinătate și scurte rapoarte ale Ministerelor de instrucție publică, cu privire la mișcarea educativă în anul școlar 1965—1966.

Primele două puncte s-au dezbătut în cadrul a două comisii, formate de fapt din reprezentanți ai tuturor țărilor. Președinte raportor al uneia dintre aceste comisii (comisia pentru organizarea cercetării pedagogice) a fost ales, după cum se știe, un delegat al țării noastre. Cinstea, pentru țara noastră este cu atît mai semnificativă cu cît este vorba de o problemă așa de actuală și atît de scumpă nouă pedagogilor: cercetarea științifică în domeniul educației și instrucției.

Documentul, care a fost elaborat cu această ocazie — rezumînd consensul participanților în materie — nu e, desigur, prin el însuși, creator de teorie și descoperiri în domeniul pedagogiei. Cercetarea pedagogică o fac cercetătorii și instituțiile în care ei lucrează; dar nu-i mai puțin adevărat că o metodologie minimală comună, un cadru și condiții de lucru favorabile își au importanța lor, hotărîtoare în anumite privințe.

Documentul în cauză — Recomandări către Ministerele de învățămînt — cuprinde: considerații generale (preambul), scopul cercetării pedagogice, organizarea, difuzarea și aplicarea rezultatelor, personalul de cercetare, colaborarea internațională și un apel către ministere, pentru difuzarea acestor recomandări.

În discuțiile care s-au purtat, atît în ședințele plenare cît și în comitetul de redacție, România a insistat asupra caracterului obiectiv al fenomenului educativ și legității lui, asupra cercetărilor interdisciplinare și de pedagogie sociologică, asupra colaborării între cercetători și institute de cercetare, asupra ideii că singurele instituții internaționale, în drept a face coordonarea cercetărilor, sînt U.N.E.S.C.O. și B.I.E., cu respectarea libertății fiecărui stat de a-și organiza cum socotește mai bine activitatea sa, în acest sens.

Spațiul acordat acestui articol nu ne îngăduie să ne extindem mai mult asupra conținutului și importanței acestui document. Nu putem încheia însă fără a spune un cuvînt despre raportul privind mișcarea educativă din țara noastră în anul școlar 1965—1966. Procedura adoptată anul acesta pentru prezentarea rapoartelor a fost următoarea: rapoartele s-au prezentat scrise (de fapt tipărite); fiecare delegat putea pune oricărei țări întrebări; fiecare țară a avut la dispoziție un sfert de oră pentru a răspunde. Țării noastre i s-au pus peste 20 întrebări de către 14 țări (nici o altă țară n-a avut mai multe), iar întrebările au privit atît structura învățămîntului nostru, conținutul și metodele lui, cît și cercetarea pedagogică.

Raportul țării noastre s-a bucurat de interesul și atenția participanților la Conferință, după cum, la rîndul nostru, noi am căutat să fim atenți la efortul lăudabil care se face azi în toată lumea pentru progresul teoretic și practic al mișcării pedagogice. B.I.E. ne-a oferit tuturor prilejul s-o facem.

Prof. dr. docent STANCIU STOIAN

[1]) Din partea României a luat parte o delegație formată din: prof. univ. Miron Constantinescu, adjunct al ministrului învățămîntului; prof. univ. Stanciu Stoian, directorul Institutului de Științe Pedagogice și lector Alexandra Călinescu de la I.P.C.D.

La Universitatea din orașul Santiago de Cuba învață în prezent circa 4 000 studenți. În fotografie clădirea Universității.

Despre morala comunistă

Apărută de curînd în Editura politică, lucrarea „Despre morala comunistă" se adresează tineretului, cadrelor didactice, activiștilor și tuturor celor care se ocupă de educația tinerei generații.

Lucrarea, redactată cu claritate, dezvoltă selectiv capitole menite să clarifice probleme esențiale ale eticii comuniste cum sînt patriotismul socialist și internaționalismul proletar, munca în societatea socialistă, tovărășia, prietenia, dragostea etc. Importanța pe care partidul nostru o acordă tinerei generații, străbate ca un fir roșu fiecare dintre cele 10 capitole.

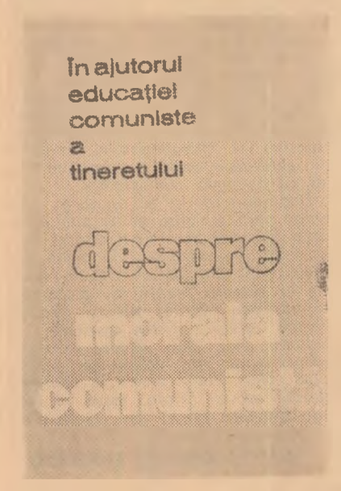

În întreaga dezvoltare a lucrării, paralel cu prezentarea unor probleme de istoria eticii, cu explicitarea noțiunilor de filozofie marxist-leninistă, sînt înfățișate exemplificări din lupta de veacuri a poporului nostru pentru dreptate socială și libertate națională. Capitolul despre „Patrie și patriotism" evocă pagini emoționante din istoria zbuciumată dar plină de glorie a maselor populare, de la marile răscoale de sub conducerea lui Doja și Horia și pînă la victoria clasei noastre muncitoare organizată și condusă de partidul ei marxist-leninist.

Cu spirit analitic și cu putere de convingere lucrarea tratează problema familiei, a locului și a rolului el în societatea socialistă. Este valorificată forța educativă a exemplului personal prin prezentarea semnificației multor întîmplări din viața familiei și aspectele legate de existența ei. Referindu-se la sarcinile pe care Congresul al IX-lea al P.C.R. le-a trasat Uniunii Tineretului Comunist, capitolul intitulat „Rolul opiniei publice în formarea profilului moral al tineretului" prezintă diferite aspecte ale activității educative desfășurate în organizațiile U.T.C.

Înaltul îndemn al partidului adresat tineretului de către tovarășul Nicolae Ceaușescu la cel de al VIII-lea Congres al U.T.C.: „Să dăruiți patriei tot ce aveți mai bun, toată puterea minții și brațelor voastre, ei să-i închinați elanul și năzuințele voastre tinerești", care încheie capitolele de conținut ale lucrării, concretizează țelul către care converge întreaga problematică a volumului „Despre morala comunistă".

Lucrarea cuprinde, în completare, o serie de „gînduri despre morală" ale unor revoluționari și ale unor oameni de cultură care și-au înscris numele în istoria universală și națională, acordă un spațiu amplu gîndirii clasicilor marxism-leninismului, precum și gîndirii unor luptători revoluționari și învățați români, ca de pildă Dimitrie Cantemir, Tudor Vladimirescu, Nicolae Bălcescu sau Gheorghe Marinescu, Mihail Sadoveanu și alții.

I. TRAIAN

CĂRȚI CĂRȚI

CU GHIDUL PRIN ȚARĂ

În ultimii ani, cititorii au avut satisfacția de a vedea în rafturile librăriilor numeroase și variate lucrări turistice apărute în cadrul Editurii Meridiane. Dorind să vină în ajutorul tuturor celor ce vor să cunoască și să viziteze țara, editura s-a orientat spre realizarea unor lucrări generale și a inițiat colecția „Mic îndreptar turistic" și seria „Itinerar turistic". Indiferent care este colecția sau seria în care apar, lucrările turistice sînt astfel concepute încît să fie un îndrumar util pentru toți cei ce doresc să cunoască frumusețile naturale ale țării, monumentele istorice și de artă, realizările obținute în diverse domenii de activitate, date și figuri de seamă din istoria poporului nostru. Datorită informațiilor bogate pe care le cuprind, aceste lucrări sînt în același timp un prețios material documentar pentru profesori și elevi.

Micile îndreptare turistice au menirea de a oferi cititorului posibilitatea unei documentări succinte dar multilaterale asupra orașului pe care dorește să-l viziteze. În afara unei prezentări a geografiei, vieții economice și culturale a localității respective, micul îndreptar indică turistului cele mai interesante trasee de parcurs pentru cunoașterea monumentelor, muzeelor, sălilor de spectacole, parcurilor, cartierelor noi de locuințe sau altor obiective importante. De asemenea, sînt sistematic prezentate locurile de plimbări și excursii prin împrejurimi

Pentru ca micul ghid să poată veni cît mai mult în ajutorul cititorului, o parte specială este rezervată adreselor utile, de unde nu lipsesc cele ale hotelurilor, restaurantelor, marilor magazine, agențiilor de voiaj. Pînă în prezent au apărut mici îndreptare turistice pentru orașele București, Iași, Craiova, Brașov, Cluj, Brăila, Alba Iulia, Sighișoara, Tîrgoviște, Timișoara, Arad, Bacău și pentru stațiunile Lacul Roșu, Sovata, Vatra Dornei și Borsec.

■

Volumele din seria „Itinerare turistice" se ocupă cu un anumit traseu sau circuit care prezintă interes pentru turiști, în general, și pentru turistul rutier, în special, fie de-a lungul unor văi, fie în zone, renumite pentru frumusețile lor. Descrierea cuprinde informațiile necesare despre obiectivele care merită să fie vizitate, despre căile de acces, condițiile și durata vizitei, mijloacele de transport, de cazare etc. Textul și ilustrațiile pun accentul cu precădere asupra prezentării orașelor, a monumentelor de artă, de arhitectură sau istorice, descrierea unor vestigii din trecut, ca și a unor construcții noi marcînd realizările din ultimii 20 de ani din diverse domenii. Textele nu omit însă nici frumusețile peisajului, monumentele naturii care pot fi vizitate pe traseul sau circuitul respectiv și indicațiile turistice corespunzătoare.

În afara lucrărilor menționate s-au proiectat ghiduri pentru toate regiunile administrative ale țării. De un volum mai mare, cca. 250 pag., ghidurile prezintă regiunea respectivă cu tot ce are mai interesant și demn de vizitat. Asemenea ghiduri au apărut pentru regiunile Dobrogea și Hunedoara.

Din ultimele apariții ale Editurii Meridiane semnalăm itinerariul turistic „Defileul Crișului Repede". Lucrarea prezintă o regiune importantă prin obiectivele ei turistice și frumusețea peisajului, aflată în partea de vest a depresiunii Vad-Borod, în imediata apropiere a șoselei naționale dintre Cluj și Oradea. În acest defileu se găsesc peșteri numeroase și interesante ca cea de la Vadu Crișului, monument al naturii, Peștera Moanei, Peștera Vîntului. Cu prilejul unei excursii în defileu se pot vizita și orașele Cluj și Oradea din care se ajunge la această zonă. De asemenea, în apropiere se află și cetatea de la Bologa, stăpînită de Mircea cel Bătrîn, Voievod al Țării Românești.

■

Pentru cei ce doresc să facă călătorii feroviare de circuit, a apărut de curînd lucrarea „Cu trenul în vacanță", un ghid care cuprinde prin intermediul a 17 circuite feroviare cu variantele respective, cele mai importante obiective turistice din România. Sînt descrise orașele cu monumentele istorice, de arhitectură și artă, mănăstirile cu picturi exterioare din nordul Moldovei, Constanța și litoralul românesc, vestitele stațiuni balneoclimaterice din Carpați, alte așezări interesante prin vestigii ale trecutului sau monumente ale naturii. Datele furnizate de ghid oferă cititorilor o informație bogată asupra locurilor cuprinse în text, aducînd multe elemente noi și puțin cunoscute. Textul lucrării este completat cu extrase din „Instrucțiuni C.F.R. privind modul de procurare și folosire a biletelor feroviare în circuit" și un indice alfabetic al localităților din ghid. Lucrarea are o hartă generală a României cu magistralele de cale ferată, iar fiecare circuit descris este însoțit de schița respectivă.

■

În urma atenției de care se bucură astăzi turismul la noi în țară, ca făcînd parte din principalele mijloace de educație patriotică, editura se orientează spre o lărgire continuă a ariei tematice a ghidurilor, spre imprimarea unui caracter de îndrumare cît mai concret tuturor lucrărilor destinate turiștilor.

În primul rînd editura are în vedere completarea colecției de mici îndreptare turistice cu prezentarea tuturor orașelor și stațiuni balneoclimaterice care constituie atracții turistice.

Pentru lucrările apărute în ultimii ani și epuizate se vor publica noi ediții îmbunătățite. În sfîrșit, pentru a aborda o tematică variată în domeniul literaturii turistice, se proiectează cîteva lucrări cu caracter general, care să prezinte sub formă de ghiduri turistice, diverse bogății sau locuri istorice ale țării.

MARIA MUȘUROIU

DE LA MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

În legătură cu examenele din sesiunea de toamnă a anului școlar 1965/1966, Ministerul Învățămîntului face următoarele precizări:

1. Examenul de bacalaureat la liceele de cultură generală și de artă, precum și examenul de diplomă la liceele pedagogice de învățători și educatoare și institutele pedagogice de învățători se vor desfășura între 19—29 august 1966.

2. Examenele de corigență pentru clasele a XI-a, cursuri de zi, serale și învățămînt fără frecvență (clasa a XII-a licee de artă), pentru anul VI al liceelor pedagogice și anul II al institutelor pedagogice de învățători, cursuri de zi și învățămînt fără frecvență și pentru clasa a IX-a a școlii de 12 ani, cursuri serale, se vor desfășura între 15—17 august a.c.

3. Examenele de corigență la celelalte clase se vor desfășura după cum urmează:

a) Clasele a VIII-a ale școlii generale și a IX-a (primul an de liceu) cursuri de zi, învățămînt fără frecvență și clasele IX—X ale școlii de 11 ani de la liceele serale, între 25—27 august a.c.

b) Clasele a V-a, a VI-a, a VII-a ale școlii generale și clasele a IX-a și a X-a (al doilea și al treilea an de liceu) ale liceului de cultură generală (de artă), cursuri de zi și învățămînt fără frecvență, anii II și III ai liceului pedagogic de învățători și educatoare și anul I al institutului pedagogic de învățători, cursuri de zi și învățămînt fără frecvență, între 1—5 septembrie a.c.

4. Concursul de admitere se va desfășura în următoarele perioade:

a) În liceele de cultură generală, de artă (muzică, arte plastice și coregrafie) — cursuri de zi — se va desfășura între 1—7 septembrie a.c. Probele practice la liceele de artă au loc între 28—30 august a.c.

b) În liceele serale între 25—31 august iar la secțiile fără frecvență ale liceelor de cultură generală între 20—25 septembrie a.c.

c) În institutele pedagogice de învățători — cursuri de zi și învățămînt fără frecvență — se organizează între 20—30 septembrie a.c.

5. Concursul de admitere pentru ocuparea locurilor rămase libere la clasele II—VIII și X la liceele de muzică, arte plastice și coregrafie se organizează între 7—12 septembrie a.c.

6. Concursul de admitere în liceele de specialitate și în școlile din învățămîntul profesional și tehnic se va desfășura în următoarele perioade:

a) În liceele industriale, agricole și economice — cursuri de zi, pentru ocuparea locurilor rămase libere și în liceele industriale și economice — cursuri serale, între 1—7 septembrie a.c.

b) În școlile profesionale — cursuri de zi, pentru ocuparea locurilor rămase libere, între 3—10 septembrie, iar în școlile profesionale — cursuri serale între 26—30 septembrie a.c.

c) În școlile tehnice de maiștri — cursuri de zi și serale, între 3—10 septembrie a.c.

d) În școlile tehnice pentru personal tehnic între 26—30 septembrie.

Concursul de admitere la cursurile de zi ale liceelor de specialitate, școlilor profesionale, școlilor tehnice de maiștri și ale școlilor tehnice pentru personal tehnic va fi precedat de vizita medicală care se va desfășura în primele două zile premergătoare perioadelor menționate. Candidații respinși la vizita medicală se pot prezenta la concursul de admitere pentru alte meserii sau specialități, pentru care sînt apți medical.

CONCURS

INSTITUTUL DE ȘTIINȚE PEDAGOGICE

anunță scoaterea la concurs a următoarelor posturi:

Cercetător științific principal, specialitatea pedagogie, sectorul Bazele teoretice ale pedagogiei.

Cercetător științific principal, specialitatea pedagogie, sectorul Școala generală.

Cercetător științific principal, specialitatea pedagogie agricolă, sectorul Licee.

Cercetător științific principal, specialitatea pedagogie, sectorul Învățămîntului profesional și tehnic.

Cercetător științific principal, specialitatea pedagogie-psihologie, Filiala Cluj.

Cercetător științific principal, specialitatea pedagogie, Filiala Iași.

Cercetător științific, specialitatea pedagogie, sectorul Educația în școală.

Cercetător științific, specialitatea limba română, sectorul Științe umaniste.

Cercetător științific, specialitatea limba română, sectorul Științe umaniste.

Cercetător științific, specialitatea pedagogie, sectorul Învățămîntul profesional și tehnic.

Cercetător științific, specialitatea științe sociale, sectorul Științe umaniste.

Cercetător științific, specialitatea pedagogie, Filiala Iași.

Muzeolog principal la Muzeul pedagogic.

Condițiile de participare au fost publicate în Buletinul Oficial al Republicii Socialiste România, partea III-a, nr. 65 din 12 iulie 1966.

Informații suplimentare se pot lua de la Secretariatul științific al Institutului din str. Sf. Apostoli nr. 14 București, telefon 15.32.00.

La odihnă

(Urmare din pag. 1-a)

dul cum și-au petrecut concediul de odihnă cadrele didactice în Predeal este, cred, semnificativ să notez că s-au organizat zilnic excursii și aproape în fiecare seară program la Casa de cultură a stațiunii. Astfel, grupurile de cadre didactice, din seria 8—19 iulie, au participat la 10 excursii, în fiecare zi cîte una, la Poiana Țapului, Azuga, Pîrîul Rece, Bran, Brașov, Bușteni etc.

Discutînd despre modul cum și-a organizat concediul de odihnă, prof. Nicolae Amza din Capitală a făcut o remarcă pe care am simțit nevoia de a o reda. Pe lîngă alte cerințe, la împlinirea cărora în marea lor majoritate cadrele didactice primesc un substanțial ajutor din partea statului sau a sindicatelor, a spus el, buna **organizare a concediului de odihnă este o chestiune, printre altele, de pricepere și fantezie.** Am observat că spiritul de inventivitate pentru a-ți organiza un concediu de odihnă cît mai interesantă și reconfortantă, este tot atît de necesar ca și în munca obișnuită a profesorului. **Placiditatea obosește chiar și în concediu, așa cum obosește și în muncă.**

Credincios principiilor enunțate, profesorul Amza și-a propus să-și facă și din odihna la Predeal prilej de încercare a spiritului său inventiv: excursiile făcute la Bran sau Piriul Rece i-au oferit, de pildă, prilejul de a încerca să ghicească la tovarășii adhoc de călătorie localitatea de baștină sau de muncă, plecînd de la limbajul lor. Încercarea a fost presărată de discuții de dialectologie, de glume și s-a încheiat cu prietenii.

Sinaia mi s-a părut aglomerată și zgomotoasă. Numărul cadrelor didactice care s-au aflat în stațiune la odihnă în prima jumătate a lunii iulie depășea cifra de 150. Cei mai mulți erau cu familiile. Am reținut mai ales numărul mare de învățători și profesori tineri, alura lor sportivă, veselia contaminantă. Aveau aceleași aprecieri elogioase pentru străduințele depuse ca odihna să le fie cît mai plăcută și instructivă. Învățătoarea Mariana Danciu din Iași și-a îndreptat preferințele către drumețiile spre vîrfurile Bucegilor. A și fost pe Omul, Postăvarul, Babele. Era pentru prima dată în stațiune și rămăsese profund impresionată de pitorescul împrejurimilor Sinaiei. Dumitru Popescu din regiunea Argeș, Edith Szabó din Cluj, Maria Neguță din Oltenia, și-au organizat un program comun: o zi de drumeție spre cabane și vîrfuri, o zi la Casa de cultură, unde au avut la dispoziție săli de lectura, sport, audiții muzicale.

Am întîlnit pe Valea Prahovei învățători și profesori din diferite colțuri ale țării cu preocupări și preferințe diferite. Unii se străduiau să nu-și amintească nimic din preocupările lor obișnuite, alții erau dornici să afle amănunte despre munca tovarășilor de odihnă. Am aflat și de colecționari care, colindînd cărările munților și-au adunat amintiri folositoare, de altfel, în activitatea lor de educatori. Unii au strîns diferite plante, alții și-au completat colecțiile unor pietrare și alții au strîns ciuperci sau bizare alcătuiri de ramuri, sau vederi, sau fotografii. Gusturi diferite, preocupări diferite. Din toate am desprins însă o notă comună: bucuria de a beneficia de o binemeritată odihnă, de a-și reîmprospăta forțele pentru un nou an de muncă. Și am mai desprins un adevăr la care s-a referit, de altfel, și profesorul Nicolae Amza — dacă pentru buna organizare a programului diferitelor activități oferite elevilor în timpul vacanței răspunderea principală cade în sarcina școlii, educatorilor, folosirea concediului de odihnă al învățătorilor și profesorilor în cel mai plăcut și interesant mod depinde în primul rînd ei înșiși, de propria lor fantezie.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: București, Piața Scînteii nr. 1. Telefon 17.60.20. Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și la difuzorii din unitățile de învățămînt. Tiparul: Combinatul Poligrafic Casa Scînteii, Piața Scînteii, București 40.132